

Miljøgodkendelse

Slagtesvin i eksisterende stalde

Slagtekyllinger i nye kyllingehuse

§ 16 a stk. 2 miljøgodkendelse

Slagtekyllinger og slagtesvin på Talind 8, 6560 Sommersted

Meddelt den 1. marts 2022

af

Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kim Schmidt Weber søger med ansøgningskema 222705 om at etablere 2 nye kyllingehuse med verandaer ca. 500 m syd for de eksisterende slagtesvinestalde på Talind 8 samt om slagtesvineproduktion i eksisterende stald. Der bliver over 40.000 stipladser til fjerkræ (slagtekyllinger), og der er dermed tale om et IE-brug. Der søges om tre etaper.

- Etape 1: Mulighed for fri produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde, såfremt kyllingehusene ikke bliver etableret (scenarieregning skema 223303)
- Etape 2: Mulighed for produktion i kyllingehusene uden verandaer og produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde (scenarieregning skema 223300)
- Etape 3: Produktion i kyllingehusene med verandaer og reduceret slagtesvineproduktion, ophør af slagtesvineproduktion i Slagtesvinestald 2 og Slagtesvinestald 1, sektion 1 (ansøgningskema 222705)

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøgodkendelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre afsnit af miljøgodkendelsen kan læses selve afgørelsen (A) herunder begrundelser for at stille vilkår, dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), herefter de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning (C). Derefter følger kommunens bilag (D). Til sidst ses miljøkonsekvensrapporten (forkortet til MKR) (E), der er en vurdering af projektets (husdyrbrugets) påvirkninger på miljøet. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert og i dialog med kommunen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Husdyrbrugets nuværende produktionstilladelse er en anmeldelsesafgørelse meddelt 5. april 2019 om skift i dyretype fra 3.700 slagtesvin (32-116 kg) til 3.592 slagtesvin (32-118 kg) i eksisterende stalde.

I det ansøgte projekt (etape 3) har de to kyllingehuse med verandaer et samlet produktionsareal på 7.502 m² og det samlede produktionsareal til slagtesvin er på 344 m².

Bygningsmassen i etape 3 omfatter:

- Nyt Kyllingehus 1 med veranda
- Nyt Kyllingehus 2 med veranda
- Nye siloer til kyllingefoder
- Ny pumpebrønd og nye opsamlingsbeholdere til vaskevand
- Eksisterende Slagtesvinestald 1 med 3 sektioner, dog kun med produktion i to sektioner
- Eksisterende Slagtesvinestald 2, dog uden produktion
- Eksisterende udleveringsrum og -rampe
- Eksisterende gyllebeholder
- Eksisterende lade
- Eksisterende maskinhus
- Eksisterende beholder til vaskevand

Registreringsblad

1. Basisoplysninger

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	18712199
Husdyrbrugets navn	Talind 8, nye kyllingehuse syd etape 3
Beliggenhedsadresse	Talind 8
Postnummer	6560
By	Sommersted

Ansøger

Ansøgers navn	Kim Schmidt Weber
Ansøgeradresse	Selskærvej 2
Ansøgerpostnummer	6560
Ansøgerby	Sommersted
Ansøger telefon	20483288
Ansøger-email	saksgaard@bbsyd.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25160428
Konsulent virksomhedsnavn	Landboforening Syd
Konsulentnavn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulentadresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulentpostnummer	6200
Konsulentby	Aabenraa
Konsulenttelefon	61558262
Konsulent-email	upa@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100018892
CHR numre	51936

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 36 - Jegerup Ejerlav, Jegerup

Matrikel: 615 - Jegerup Ejerlav, Jegerup

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler:

NIRAS, Hanne Quvang Jacobsen

Haderslev Kommune

Sagsnummer:

20/25694

Landbrugsgruppen

KS:

ENIL

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af:

Ulla Refshammer Pallesen,
LandboSyd

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen

Indhold

A.	Afgørelse	5
1)	Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse	6
2)	Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	7
3)	Samlet vurdering for afgørelsen	20
4)	Lovgrundlag.....	20
5)	Andre tilladelser og dispensationer	20
6)	Udnyttelsesfrist.....	21
7)	Revurdering af miljøgodkendelsen	21
8)	Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40	21
B.	Vilkår for husdyrbruget	22
	Generelle vilkår.....	22
	Indretning og drift	22
	Landskab - Beplantning.....	26
	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	27
	Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr).....	27
	Reststoffer, affald og naturressourcer.....	28
	Ressourceforbrug	29
	Uheld.....	29
	Ophør	29
	Egenkontrol	29
	Oplysning om krav til IE husdyrbrug i godkendelsesbekendtgørelsen	30
C.	Offentlighed og klagevejledning	31
	Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	31
	Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse.....	31
	Annoncering af afgørelse	31
	Klagevejledning.....	32
	Civilt søgsmål	33
D.	Kommunens bilag	34
	Bilag 1 Situationsplan	34
	Bilag 2 Produktionsarealer	37
	Bilag 3 Beplantningsplan	40
	Bilag 4 Transportvej, støj- og lyskilder.....	41
	Bilag 5 Afløbsskitse	42
E.	Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	43

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 2 på Talind 8, 6560 Sommersted, til at etablere 2 nye kyllingehuse med verandaer ca. 500 m syd for de eksisterende slagtesvinestalde på Talind 8 samt til slagtesvineproduktion i eksisterende stald, med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen stiller vilkår for projektets tre etaper.

- Scenarieregning skema 223303, etape 1 - Mulighed for fri produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde, såfremt kyllingehusene ikke bliver etableret
- Scenarieregning skema 223300, etape 2 - Mulighed for produktion i kyllingehusene uden verandaer og produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde
- Ansøgningsskema 222705, etape 3 - Produktion i kyllingehusene med verandaer og reduceret slagtesvineproduktion, ophør af slagtesvineproduktion i Slagtesvinestald 2 og Slagtesvinestald 1, sektion 1

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Godkendt produktionsareal, etape 3:

- Nyt Kyllingehus 1 med veranda på 3.865 m² til slagtekyllinger, med et primært produktionsareal på 3.263 m² og et veranda produktionsareal på 488 m²
- Nyt Kyllingehus 2 med veranda på 3.865 m² til slagtekyllinger, med et primært produktionsareal på 3.263 m² og et veranda produktionsareal på 488 m²
- Eksisterende Slagtesvinestald 1, opdelt i tre sektioner, dog kun med produktion i to sektioner, fordelt på:
  - Sektion 1 på 201 m² uden produktionsareal
  - Sektion 2 på 197 m² med produktionsareal på 168 m² til slagtesvin, drænet gulv og spalter (33 % / 67%)
  - Sektion 3 på 197 m² med produktionsareal på 176 m² til slagtesvin, drænet gulv og spalter (33 % / 67%)

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Godkendt gødningsopbevaringsareal:

- Eksisterende gyllebeholder, 334 m² og 1.300 m³

Andre anlæg:

- Nye forrum, koldrum og fodervægtssrum til hvert kyllingehus
- Ny betonplads og 6 siloer til kyllingefoder mellem kyllingehusene
- Forsinkelsesbassin med en kapacitet på ca. 666 m³ til tagvand fra kyllingehusene
- Varmeveksleranlæg mellem kyllingehusene
- Ny betonplads øst for kyllingehusene
- Eksisterende Slagtesvinestald 2 på 167 m² uden produktionsareal
- Eksisterende udleveringsrum og -rampe
- Eksisterende lade
- Eksisterende maskinhus
- Eksisterende beholder til vaskevand

Se en oversigt over stalde og anlæg i situationsplanen, bilag 1

Figur 1: Situationsplan fra husdyrgodkendelse.dk

Tidligere afgørelser

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Husdyrbrugets nuværende produktionstilladelse fra 5. april 2019 om skift i dyretype fra 3.700 slagtesvin (32-116 kg) til 3.592 slagtesvin (32-118 kg) i eksisterende stalde falder bort med denne miljøgodkendelse.

1) Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 222705 version 3, scenarieberegning skema 223303 for etape 1, scenarieberegning skema 223300 for etape 2 samt miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Historik – Grundlag og forudsætninger for miljøgodkendelsen

I henhold til §§ 30 og 33 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning med den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden (i 2012).

Nudrift og 8 års drift

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Husdyrbrugets nuværende produktionstilladelse er en anmeldelsesafgørelse meddelt 5. april 2019 om skift i dyretype fra 3.700 slagtesvin (32-116 kg) til 3.592 slagtesvin (32-118 kg) i eksisterende stalde. Ansøger har gjort rede for staldsystem/gulvtype i MKR afsnit 3.1.1.

Det vurderes, at fordeling af produktionsareal og dyretype i ansøgningen, skema 218752, viser den korrekte nudrift og 8 års drift.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i 2020 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Talind 8, 6560 Sommersted.

Ansøger ønsker at etablere 2 nye kyllingehuse med verandaer ca. 500 m syd for de eksisterende slagtesvinestalde på Talind 8 samt at have slagtesvineproduktion i eksisterende stald. Der bliver over 40.000 stipladser til fjerkræ (slagtekyllinger) og der er dermed tale om et IE-brug.

Der søges om tre etaper, hvor etape 1 er mulighed for fri produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde, såfremt kyllingehusene ikke bliver etableret. Etape 2 er mulighed for produktion i kyllingehusene uden verandaer og produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde. Etape 3 er den ansøgte produktion i kyllingehusene med verandaer og reduceret slagtesvineproduktion, ophør af slagtesvineproduktion i Slagtesvinestald 2 og Slagtesvinestald 1, sektion 1.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

I MKR, afsnit 3.13 har ansøger gjort rede for, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt.

Med henvisning til ansøgers redegørelse vurderer Haderslev Kommune, at etablering af 2 nye kyllingehuse med verandaer og 6 fodersiloer ca. 500 m syd for de eksisterende slagtesvinestalde på Talind 8 samt fortsat slagtesvineproduktion i eksisterende stald er nødvendig for husdyrbrugets drift. Vurderingen bygger på, at de ansøgte kyllingehuse på hver 3.800 m² har en normal størrelse for en kyllingeproduktion med ca. 62.000 - 70.000 kyllinger ad gangen pr. hus ved normal slagtekyllingestørrelse afhængig af vægt og alder.

Foderet til kyllingerne bliver ikke dyrket på markerne, men indkøbes som færdigfoder, og det er derfor nødvendigt at opstille de 6 ansøgte siloer. Fodersiloerne kan rumme 60 m³ hver, svarende til ca. 40 tons foder, dvs. 240 t ad gangen. Ansøger estimerer et foderforbrug på ca. 5.500 tons om året til kyllingerne. Siloerne kan således rumme ca. 3 ugers forbrug, hvilket ikke vurderes at være for meget.

De to stalde i slagtesvineproduktionen, som planlægges taget ud af brug såfremt der etableres verandaer, kan ikke anvendes til en moderne kyllingeproduktion, så det er nødvendigt at bygge nyt.

2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol i kapitel B tager udgangspunkt i det ansøgte projekt, scenarieberegninger, Miljøkonsekvensrapporten og kommunens samlede vurdering.

Ansøgers beskrivelse af de tekniske og miljømæssige forhold og vurdering af projektet ses i Miljøkonsekvensrapporten (forkortet til MKR) i kapitel E.

Generelle vilkår

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Talind 8, 6560 Sommersted.

Ansøger, Kim Schmidt Weber, ejer to andre ejendomme med husdyrbrug, Selskær 2 og Ringtvedvej 2, hvor der er slagtesvineproduktion. Alle tre ejendomme kan drives uafhængigt af hinanden og der er derfor ikke tale om teknisk, forurenings- og driftsmæssig forbindelse med andre ejendomme. Slagtesvinestaldene på Talind 8 ligger ca. 950 m fra Selskærvej 2 og mere end 4 km fra Ringtvedvej 2. De nye kyllingehuse ligger ca. 300 m fra Selskærvej 2 og mere end 4 km fra Ringtvedvej 2.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde miljøgodkendelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det ansøger Kim Schmidt Weber, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at miljøgodkendelsen og beredskabsplanen skal foreligge på ejendommen.

Indretning og drift

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Der er søgt om indretning og drift i tre etaper og kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold. Vilkårene er tilpasset hver etape for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen og jf. scenarieberegningerne.

Herved opfyldes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om, at IE-brug skal have vilkår om relevante tekniske foranstaltninger (§ 36 stk. 1, nr. 10).

Se ansøgers MKR, afsnit 3.1.1, med beskrivelse.

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Situationsplan med angivelse af placering fremgår af oversigtskortet i bilag 1. Angivelse af produktionsarealer fremgår af bilag 2.

Etape 3 er den ansøgte produktion i to nye kyllingehuse med verandaer og reduceret slagtesvineproduktion, ophør af slagtesvineproduktion i Slagtesvinestald 2 og Slagtesvinestald 1, sektion 1. Hvert kyllingehus er på 3.865 m² med et primært produktionsareal på 3.263 m² og et veranda produktionsareal på 488 m². Der vil således i hvert kyllingehus være et samlet produktionsareal på 3.751 m². Kyllingehusene indrettes med ammoniakreducerende miljøteknologi i form af varmeveksler med NH₃-N effekt på 26,5 %.

Da der bliver over 40.000 stipladser, er det et IE-brug.

Der vil være slagtesvineproduktion med ugentlig udslusning af gylle i sektion 2 og 3 i den eksisterende Slagtesvinestald 1 med et produktionsareal på henholdsvis 168 m² og 176 m².

Sektion 1 i den eksisterende Slagtesvinestald 1 og den eksisterende Slagtesvinestald 2 skal ikke anvendes til produktion i etape 3.

Etape 2 er mulighed for produktion i de to nye kyllingehuse uden verandaer og produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde jf. scenarieberegning skema 223300. Hvert kyllingehus vil være på 3.334 m² med et produktionsareal på 3.263 m². Kyllingehusene indrettes med ammoniakreducerende miljøteknologi i form af varmeveksler med NH₃-N effekt på 23 %.

Da der bliver over 40.000 stipladser, er det et IE-brug.

Der vil være slagtesvineproduktion med ugentlig udslusning af gylle i sektion 1, 2 og 3 i den eksisterende Slagtesvinestald 1 med produktionsarealer på henholdsvis 165 m², 168 m² og 176 m². Der vil tillige være slagtesvineproduktion i den eksisterende Slagtesvinestald 2 med et produktionsareal på 112 m², her vil der ikke være ugentlig udslusning.

Etape 1 er mulighed for fri produktion jf. scenarieberegning skema 223303 i de to eksisterende slagtesvinestalde, såfremt kyllingehusene ikke bliver etableret.

Der vil således være slagtesvineproduktion i sektion 1, 2 og 3 i den eksisterende Slagtesvinestald 1 og den eksisterende Slagtesvinestald 2. Produktionsarealerne er på henholdsvis 165 m², 168 m² og 176 m² samt på 112 m². Der vil ikke være teknologiløsning i form af ugentlig udslusning af gylle.

Ammoniakreducerende teknologi

Der anvendes ammoniakreducerende teknologi jf. Teknologilisten i form af varmeveksler Rokkedahl Energi med 8760 driftstimer pr. år og 26,5 % NH₃-N effekt i etape 3. I etape 2 er det 8760 driftstimer pr. år og 23 % NH₃-N effekt.

Placering af afkast og ventilatorer er endnu ikke fastlagt, det forventes at ske i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse.

Princippet for ammoniakreduktionen er udtørring af dybstrøelsen ved hjælp af luft/luft-varmeveksling i kombination med luftcirkulationssystemet og herved bliver nedbrydningen af urinsyre til ammoniak forsinket.

Varmeveksler Rokkedahl Energi til traditionelle slagtekyllingestalde med en miljøeffekt på 30 % ammoniakreduktion i forhold til stalde uden varmeveksler er godkendt på Teknologilisten, hvor der også er fastlagt forslag til vilkår.

Ansøger oplyser, at der skal installeres mindst to Rokkedahl varmeveksler, ACU Clima+200 til hvert kyllingehus til reduktion af ammoniakfordampning. Hver af de 4 varmevekslere har en kapacitet på 22.300 m³ pr. time, hvilket giver 89.200 m³ pr. time.

Varmeveksleren skal kunne levere mindst 0,6 m³ luft pr. time pr. kylling i stalden og mindst 0,3 m³ luft pr. time pr. kg kylling ved maksimal belægning i stalden.

Der forventes en produktion på ca. 1.000.000 kyllinger til 45 dage ved fuld udnyttelse af kyllingehusene, svarende til ca. 125.000 kyllinger ad gangen. Afhængig af markedets ønsker til vægt-størrelse kan der dog godt være en produktion, hvor der er et større antal kyllinger.

Ved en produktion på 1.000.000 kyllinger til 45 dage, svarende til 8 hold af 125.000 kyllinger vil der være et behov for at varmeveksleren kan levere 75.000 m³ pr. time. Med et varmeveksleranlæg der kan levere 89.200 m³ pr. time, er der således mulighed for at der kan være ca. 148.000 kyllinger ad gangen i kyllingehusene.

Der stilles vilkår om den oplyste ammoniakreduktionseffekt for henholdsvis etape 3 og etape 2 ved anvendelse af varmeveksler ligesom der stilles vilkår jf. Teknologilisten.

Anlæg til gødning

Se ansøgers MKR, afsnit 3.1.2, med beskrivelse.

Der stilles vilkår om, at placering og størrelse af den eksisterende gyllebeholder er som ansøgt.

Øvrige anlæg – siloer til foder mv.

Se ansøgers MKR, afsnit 3.2, med beskrivelse.

Til hvert kyllingehus etableres der forrum, koldrum og fodervægtstus. Der skal opføres 6 siloer til kyllingefoder på betonplads mellem kyllingehusene ligesom anlæg til varmeveksler etableres mellem kyllingehusene. Foran kyllingehusene, mod øst, etableres der en betonplads.

Der stilles vilkår om at placering er som ansøgt.

Beliggenhed - Afstandskrav

De fastsatte afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug gælder for etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg, der medfører forøget forurening.

Det er relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8 da der er ansøgt om at etablere nye bygninger til slagtekyllinger.

Se ansøgers MKR, afsnit 3.4, med beskrivelse.

§ 6 afstandskrav

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, lokalplan for boliger eller rekreative områder og til nabobeboelse. De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

§ 7 afstandskrav

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 natur og Kategori 2 natur.

Nærmeste Kategori 1 natur og Kategori 2 natur ligger i en afstand på henholdsvis 7 km og 2 km fra det ansøgte projekt. De generelle afstandskrav i § 7 er dermed overholdt.

§ 8 afstandskrav

Ansøger har fyldestgørende redegjort for afstande til boringer, vandløb, dræn, søer, veje, naboskel, egen beboelse og levnedsmiddelvirksomhed. De generelle afstandskrav i § 8 er overholdt.

Det vurderes desuden, at det ansøgte ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger.

Landskabelige værdier

Se ansøgers MKR, afsnit 3.2 og 4.1, med beskrivelse. Placering ses i bilag 1 og beplantningsplan ses i bilag 3.

Det ansøgte projekt medfører at der skal opføres 2 nye kyllingehuse med verandaer syd for ejendommens eksisterende bygningssæt, hvor der ikke skal ske bygningsmæssige ændringer. I tilknytning til kyllingehusene skal der opføres 6 fodersiloer, forrum, koldrum og fodervægtsrum. Der skal etableres anlæg til varmevekslere mellem kyllingehusene og foran kyllingehusene, mod øst, etableres der en betonplads på ca. 1.169 m² (14x83,5 m).

Hvert kyllingehus med veranda er på ca. 3.865 m², (113x34,2 m). Hvert kyllingehus uden veranda vil have en længde på ca. 113 m og en bredde på ca. 29,5 m. Verandaen på kyllingehus 1 etableres mod nord og verandaen på kyllingehus 2 etableres mod syd. Hver veranda vil have en længde på ca. 109 m og en bredde på ca. 4,7 m.

De to kyllingehuse etableres parallelt i øst- vestlig retning. Kyllingehusene etableres ikke i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger, der ligger knap 500 m mod nord.

Hvert kyllingehus vil have en kiphøjde på ca. 7,75 m og en taghældning på 15 grader. Taget kan forlænges med samme hældning over verandaerne. Kyllingehusene opføres i paneler med trempler i stålplader og farven på gavle og sider bliver grå/sorte/antracitgrå. Taget skal være grå eternit eller stålplader. Verandaerne opføres med fast bund og en mindre fast opkant eller væg over gulvet. Der skal være grå gardiner i siderne.

Hvert forrum bliver på ca. 55 m² (6,5x8,5 m). Hvert koldrum og fodervægtsrum bliver på ca. 9,4 m² (2,5x3,75 m). Disse bygninger opføres med gavle og sider i grå/sort/antracitgrå og taget bliver opført i enten stålplader eller eternit i almindelig grå farve.

Mellem husene etableres en betonplads, hvor der opføres 6 stål eller glasfiber fodersiloer, hver på maksimal 60 m³ og en maksimal højde på 12 m. Farven på siloer forventes at blive grå eller gråsort.

Der vil blive beplantet med en række tætplantet hvidtjørn umiddelbart nord for det nordligste kyllingehus samt øst for kyllingehusene langs Tovskovvej mod syd.

Syd for de nye kyllingehuse vil der blive etableret et forsinkelsesbassin med en kapacitet på 666 m³ til tagvand. Størrelsen og dybden på forsinkelsesbassinet vil blive nærmere fastsat i forbindelse med særskilt udledningstilladelse. I den forbindelse vil det også blive afklaret om forsinkelsesbassinet er vådt over hele året eller om det vil tørre delvist ud.

Området

Ejendommen ligger i landzone syd for Sommersted og nord for Kestrup og Jegerup.

Den ønskede placering af kyllingehusene er i et område, der i Råstofplan 2020 for Region Syddanmark er udpeget som Graveområde for sand, grus og sten. Projektet har derfor været fremsendt til udtalelse hos Region Syddanmark. Regionen har vurderet det fremsendte i forhold til råstofplanens retningslinje 7.2.1 om ressourcebeskyttelse. Regionen lægger vægt på, at Haderslev Kommune vurderer, at der ikke kan meddeles afslag til byggeriet, da der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, og at kommunen vurderer, at den viste placering er den mest hensigtsmæssige under inddragelse af bl.a. afstandskrav og driften af virksomheden. Samtidig er de nye bygninger placeret i kanten af graveområdet, hvilket gør at det er en begrænset råstofressource der beslaglægges. Samlet set vurderer Regionen, at det ansøgte ikke er i strid med råstofplanen.

Kommuneplanen

Ejendommen og det ansøgte projekt ligger indenfor Særligt værdifuldt landbrugsområde og Vindmølleområde. Ved udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder, større sammenhængende landbrugsområder, sikres landbrugets udviklingsmuligheder, hvor landbrugsproduktionen prioriteres højt.

Retningslinjen for Særligt værdifuld landbrugsområde er gengivet nedenfor.

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

De nye kyllingehuse ligger indenfor rammeområde 11.40.TA.01, der er et udbygget vindmølleområde og hvor der er opstillet en gruppe på 4 vindmøller ca. 380 m vest for de planlagte kyllingehuse. Vindmølleområdets anvendelse er fastlagt til et område til tekniske anlæg i form af vindmøllepark og området omkring møllerne skal fortsat benyttes til landbrugsformål. Det planlagte projekt er således ikke i konflikt vindmølleområdet.

Det ansøgte projekt ligger ikke indenfor Bevaringsværdige landskaber, Større uforstyrrede landskaber, Særligt værdifulde naturområder eller andre udpegninger.

Det vurderes at det ansøgte byggeri af de nye kyllingehuse er i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer, og byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt.

Ejendommen og de nye kyllingehuse ligger for landskabstypen i områdeudpegningen "Stordriftsflade". På stordriftsfladen bør nødvendigt landbrugsbyggeri og tekniske anlæg indpasses i landskabets skala. Dette kan ske ved at der stilles vilkår om større beplantning i grupper, som formidler skalaen mellem byggeriet og det omkringliggende landskab. Landskabet har en stor skala og kan ofte rumme store tekniske anlæg. Det vurderes at det ansøgte projekt kan indpasses i landskabets skala.

Synlighed og alternativ placering

Projektet medfører ikke ændringer af synligheden af ejendommens eksisterende bygningssæt på Talind 8. De eksisterende slagtesvinestalde og øvrige tilknyttede bygninger er afskærmet mod syd og delvist mod øst af eksisterende beplantning samt af læhegn i marken mod vest og langs vejen (Talind) mod nordvest.

De to nye kyllingehuse er et nyt fritliggende anlæg, hvor der etableres afskærmende beplantning med en række tætplantet hvidtjørn umiddelbart nord for det nordligste kyllingehus samt øst for kyllingehusene langs Tovskovvej mod syd. Mod syd og vest vil kyllingehusene være afskærmet af eksisterende læhegn i landskabet. Synligheden af de nye kyllingehuse set fra omkringliggende naboejendomme og trafikerende på Tovskovvej vurderes dermed at være tilstrækkeligt afskærmet. Landskabet og områdets karakter vurderes ikke at blive oplevet væsentligt anderledes end hidtil, da landskab og området langs Tovskovvej er præget af spredt bebyggelse og eksisterende læhegnbeplantninger. Opførelsen af de nye kyllingehuse vurderes dermed ikke i væsentlig omfang at påvirke områdets karakter.

Ansøger har gjort rede for alternative placeringer af de nye kyllingehuse. Det fremgår bl.a. at kyllingehusene ikke kan lægges i tilknytning til de eksisterende bygninger, da krav til lugt overfor især byzonen mod nord i så fald ikke kan overholdes.

Samlet vurdering

Med den ansøgte placering, byggematerialer, orientering og afskærmende beplantning vil det ansøgte projekt om opførelse af to nye kyllingehuse ikke væsentligt ændre den visuelle oplevelse af landskabet og vil ikke være i strid med Kommuneplanens retningslinjer.

For at fastholde det ansøgte stilles der vilkår til placering, dimensioner, byggematerialer og afskærmende beplantning.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers MKR, afsnit 3.1.2 med beskrivelse.

Flydende husdyrgødning fra produktionen af slagtesvin opbevares i ejendommens eksisterende gyllebeholder med kapacitet på 1.300 m³ ligesom der er kapacitet til 570 m³ i ejers gyllebeholder på Selskærvej 2. Der forventes en fremtidig maksimal produktion på 3.900 slagtesvin om året, og den samlede årlige produktion af flydende husdyrgødning er oplyst til at være 2.491 m³. Der er fremsendt kapacitetsberegning og der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Komposteret dybstrøelse fra kyllinger vil enten blive kørt i markstak eller bragt direkte ud, hvilket kan ses som tilstrækkelig opbevaringskapacitet til dybstrøelsen. Hvis det senere kommer på tale at levere dybstrøelse til

biogasanlæg, skal der lejes opbevaringskapacitet til flydende afgasset biomasse eller alternativt etableres gyllebeholder. Der forventes en maksimal produktion på ca. 1.000.000 kyllinger til 45 dage ved fuld udnyttelse af kyllingehusene og en produktion af 2.200 tons dybstrøelse.

Ifølge § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 a miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Ifølge DMI kan der i fremtiden forventes mere nedbør, efterhånden som klimaet bliver varmere, og nedbøren falder særligt om vinteren. Der kan forventes mere regn, flere stormfloder og flere kraftige skybrud; Og det kan ikke undgås, at markerne bliver vådere og oversvømmede, så der ikke altid kan køres på markerne og udbringes gylle som hidtil forventet. Det skal der tages højde for, så overfyldte gylletanke undgås. Der skal derfor tilstræbes en opbevaringskapacitet til mere end 9 måneder.

Haderslev kommune vurderer sammenfattende, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Såfremt komposteret husdyrgødning opbevares i markstakke skal gældende lovgivning iagttages. Markstakke skal opfylde de gældende afstandskrav i Husdyrbrugloven (lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.) og opbevaringskravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Markstakke med komposteret husdyrgødning må ikke medføre en risiko for forurening af grund- eller overfladevand og der skal føres årlig optegnelse over markstakkenes placeringer. Markstakke skal overdækkes straks efter udlægning med kompostdug eller andet luft- og vandtæt materiale.

For at sikre mod spild af gødning, stilles der vilkår om opsyn under gødningshåndtering og opsamling af eventuelt spild.

Opbevaring og håndtering af foder

Foder til kyllingerne vil blive færdigfoder, der opbevares i fodersiloer mellem kyllingehusene. Svinene fodres med eget produceret foder, der fremstilles på Selskærvej 2.

Øvrige emissioner

Lugt

Se ansøgers MKR, afsnit 3,6 med beskrivelse.

I ansøgningsystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone. Geneafstanden er tillige beregnet i scenarieberegning skema 223303 for etape 1, scenarieberegning skema 223300 for etape 2.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides. Haderslev kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper er korrekte.

Nærmeste nabo uden landbrugsdrift er ejendommen Sønderløkke 3, der ligger ca. 350 m sydøst for kyllingehusene og Talind 6, der ligger ca. 440 nordøst for den eksisterende ejendom. Nærmeste samlede bebyggelse er Mosevænget 19 ved Sommersted. Nærmeste byzone er fremtidig byzone ved Sommersted. Der er ikke kumulation med andre landbrug.

Afskæringskriteriet for lugt til beboelsestyperne enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt for det ansøgte projekt samt for etape 1 og 2.

Konsekvensafstanden er beregnet til 921 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

Det ansøgte projekt, etape 3, samt etape 2 er baseret på teknologien med hyppig udslusning af gylle, som giver 20 % lugtreduktion. Der er derfor stillet vilkår for at fastholde teknologien og lugtreduktionen. Vilkårene fremgår i vilkårsafsnit "Indretning og drift".

Da der er tale om eksisterende stalde, og der derfor ikke er forberedt til at foretage datalogning for udslusning eller forberedt til installering af følere, kan ansøgers forslag om at føre logbog som kontrol for hyppig udslusning imødekommes.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ventilation med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Støj og rystelser

Se ansøgers MKR, afsnit 3.7.1 og 3.7.2 med beskrivelse, støjkilder ses i bilag 4.

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. De væsentligste støjkilder vurderes at være ventilation, håndtering af foder, håndtering af husdyrgødning og interne transportere.

Nærmeste nabo til slagtesvinestaldene Talind 6 og Tovskovvej 4 ligger i en afstand på ca. 440 m og ca. 280 m, hvilket vurderes at være i god afstand fra anlægget til slagtesvin. Nærmeste nabo til kyllingehusene er Tovskovvej 4, Sønderløkke 3 og Kestrupvej 14, der ligger i en afstand af ca. 220 m, 340 m og 440 m. Der vurderes dermed at være god afstand fra kyllingehusene til de nærmeste naboer. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelser.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Der anføres vilkår for tre forskellige boligtyper, ud fra miljøstyrelsens vejledende grænser. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne, hvorimod kørsel på matriklen ved ejendommens bygninger skal overholde grænserne.

I vilkåret indgår, at overholdelse af støjgrænserne skal kunne dokumenteres.

Det fremgår af ansøgningen, at der er en række aktiviteter, der kan medføre støj. Det vurderes, at de nævnte aktiviteter eller andre forhold på ejendommen, ikke vil give anledning til væsentlige rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

Lys

Se ansøgers MKR, afsnit 3.7.4 med beskrivelse, placering af lys ses i bilag 4.

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer samt at lys ikke må være til væsentlig gene. Det er Haderslev kommune, der vurderer, om en gene er væsentlig.

Transporter

Se ansøgers MKR, afsnit 3.7.6 med beskrivelse og afsnit 4.16. På bilag 4 ses placering af tilkørselsforhold og interne transportveje.

Indkørsel til kyllingehusene skal ske fra Tovskovvej. Der skal etableres en ny overkørsel, som søges særskilt hos kommunens vejafdeling. Der er to indkørsler fra Talind til ejendommens svinestalde og gyllebeholder og der er særskilt indkørsel til ejendommens bolig.

I forbindelse med etablering af de nye kyllingehuse vil der være et øget transportbehov. Det er anslået at antallet af årlige transporter stiger fra ca. 360 til 819. Størstedelen af de øgede transporter er i forbindelse med levering af foder, afhentning af slagtekyllinger og transporter med restvand. Antallet af transporter svarer til ca. 2,2 om dagen og vurderes ikke at være større end forventeligt.

Der ligger ikke nabobeboelser tæt ved adgangsvejene til de to sæt staldbygninger.

De interne transportveje ligger ikke direkte op ad naboejendomme. Interne transporter vurderes således ikke at give anledning til gener for omkringboende, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporter i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Transport på offentlig vej kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Støv

Se ansøgers MKR, afsnit 3.7.3 med beskrivelse.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, specielt når det foregår på grusveje og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er god afstand fra indkørsler til de nærmeste naboer. Transport på interne kørevej går ikke forbi nabobeboelser. Støv fra transporter på de interne køreveje vurderes ikke at forårsage støvgener for omkringboende. Øvrige kilder til støv er håndtering af foder, hvilket vurderes at foregå hensigtsmæssigt uden at give anledning til støvgener for eksterne omgivelser.

Der stilles ikke vilkår om støv, da der er god afstand til nærmeste nabo og da støvende aktiviteter på ejendommen ikke vurderes at give anledning til støvgener for de omkringboende.

Skadedyr

Se ansøgers MKR, afsnit 3.7.5 med beskrivelse.

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer for fluebekæmpelse. Husdyrbrug skal følge retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi om at forebygge og bekæmpe forekomsten af skadedyr på husdyrbrugets anlæg, så disse skadedyr ikke kommer til at genere husdyrbrugets naboer. Link: retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf (mst.dk).

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes. Link: Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019 (mst.dk).

Reststoffer og affald

Affald

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.2 med beskrivelse.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside <https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html>

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af "olie, kemikalier og affald herfra" er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på

<https://www.haderslev.dk/media/1327/forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier-enderlig-juni-2015.pdf>

I forskriften står også, at spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Læs desuden om "Affaldssortering i Landbruget" i folderen <https://www.haderslev.dk/media/1324/folder-affaldssortering-landbruget.pdf>

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Døde dyr

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.2 med beskrivelse.

Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr, da hensynet til lugtgener og uhygiejniske forhold vurderes at være en skærpelse af de gældende regler om døde dyr, som fremgår i bekendtgørelse nr. 558 fra 2011 om opbevaring af døde dyr.

Spildevand og restvand

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.7 med beskrivelse. På bilag 5 ses ledningsplan.

Der sker ikke ændringer med hensyn til afledning af tagvand og øvrig spildevand fra de eksisterende bygninger på ejendommen.

Såfremt der er dræn inden for 15 m fra de nye kyllingehuse vil de enten blive lagt i faste rør eller omlagt, hvilket fastholdes med vilkår.

Tagvand fra de nye kyllingehuse vil blive ledt til et nyetableret forsinkelsesbassin med videre afløb til det rørlagte vandløb, der ligger syd for kyllingehusene. Forsinkelsesbassinet vil have en kapacitet på 666 m³ og en udledning på 0,5 l/s. Størrelsen og dybden på forsinkelsesbassinet vil blive nærmere fastsat i forbindelse med særskilt udledningstilladelse. I den forbindelse vil det også blive afklaret om forsinkelsesbassinet er vådt over hele året eller om det vil tørre delvist ud.

Vaskevand/restvand fra kyllingehusene ledes til pumpebrønd og videre til opsamlingsbeholdere og køres derfra til direkte ud på marker med afgrøder eller køres til opbevaring i en større opsamlingsbeholder på den eksisterende ejendom. Der er i afsnittet om indretning og drift stillet vilkår om, at der skal være opsamlingsbeholder til restvand fra kyllingehusene.

Jf. tilsynsoplysninger foretages der ikke vask af maskiner på ejendommen, det foregår på Selskærvej 2.

For at mindske risikoen for udledning af forurenende stoffer såsom foderrester, olie og gødning, stilles der vilkår om, at foder ikke må kunne udledes til jord og grundvand, om at eventuel vask af maskiner skal foregå med opsamling af vaskevandet eller på vegetation.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at reducere mængden af spildevand (§ 36 stk. 1, nr. 8).

Vask af sprøjtemiddeludstyr skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401 fra 2018.

Åbne nedløbsbrønde skal sikres, så der ikke kan udledes forurenende stoffer til vandløb.

Olie og diesel, kemikalier og andre stoffer

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.3 med beskrivelse.

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til eventuel opbevaring af fyringsolie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at begrænse frigivelse af farlige stoffer (§ 36 stk. 1, nr. 13).

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner og vilkåret om opbevaring og opsamling af spild af kemikalier.

Natur

Se ansøgers MKR, afsnit 3.5 og 4.3 med beskrivelse og vurdering.

Haderslev Kommune henviser til naturvurderingerne i Miljøkonsekvensrapporten om kategori 1, 2 og 3 natur samt øvrig § 3 natur, som vurderes at være fyldestgørende. Det vurderes, at kategori 1, 2 og 3 naturområderne ikke vil blive påvirket af projektet ligesom at tilstanden i øvrig § 3 natur ikke vil ændre sig som følge af projektet. Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Med hensyn til § 3 natur, så er der beregnet til 3 nærliggende søer med ruheden V, hvilket viser en merdeposition på 0,8 – 0,9 og 0,1 kg N/ha/år. Dog viser luftfoto at den ene sø, "SØ" for de nye kyllingestalde, ikke ligner en sø ret meget. Der er en del beplantning og derfor er der også beregnet til denne sø med ruheden S, hvilket viser en merdeposition på 1,5 kg N/ha/år. Haderslev Kommune har en besigtigelse af den nærmeste sø fra maj 2020. Der er mange træer og søen består faktisk kun af en aflang drænkkanal, som kun akkurat er stor nok til at være beskyttet som sø. Der findes vådbundsplanter i en del af bredden. Registreringen af beskyttet sø vil ikke blive ændret, men søens størrelse er blevet tilrettet. Fremadrettet skal det vurderes om der er et kontinuerligt vandspejl eller om søen måske udtørres fast om sommeren og dermed ikke er beskyttet. Stedet er ikke kvælstoffølsomt og en merdeposition på 1,5 kg N/ha/år vurderes ikke at ændre søens naturtilstand. Dertil kommer, at idet der nu er længere til søen pga. af tilretningen er merdepositionen formentlig også en smule mindre.

Haderslev Kommune har tillige gennemgået scenarieberegning skema 223303 for etape 1 og scenarieberegning skema 223300 for etape 2 i forhold til påvirkningen af kategori 1, 2 og 3 naturområderne samt øvrig § 3 natur. Det vurderes heraf, at etape 1 og etape 2 af projektet vil ikke medføre påvirkning af kategori 1, 2 og 3 naturområderne ligesom at tilstanden i øvrig § 3 natur ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Habitatbekendtgørelsen og bilag IV arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven. Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura 2000-område er Pamhule Skov og Stevning Dam, ca. 7 km sydøst for kyllingehusene (Natura 2000-område nr. 92, der består af et habitatområde og et fuglebeskyttelsesområde). For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. Natura 2000-området Pamhule Skov og Stevning Dam er specielt udpeget på grundlag af en række af naturtyper, arter og fugle. Der er bl.a. en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne surt overdrev, elle- og askeskov og bøg på muld.

Flere dyrearter omfattet af bilag IV kan have yngle- og rasteområde på eller omkring den ansøgte ejendom. Ifølge naturdata på Miljøportalen er der indenfor en radius af ca. 1 km fra ejendommens slagtesvinestalde og de nye kyllingehuse ikke fundet Bilag IV arter. For at beskytte bilag IV-arter må disses yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Derfor skal land- og skovbrug tilrettelægges deres aktiviteter, således levevilkårene for arterne ikke forringes. Det er lodsejerens eget ansvar ikke at beskadige eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder, også selvom myndighederne ikke har oplyst om konkrete forekomster af bilag IV-arter i området.

Det ansøgte projekt indebærer ikke en væsentlig øget påvirkning af de nærliggende naturområder med ammoniak ligesom at det er vurderet, at tilstanden i øvrig § 3 natur ikke vil ændre sig som følge af projektet. Haderslev Kommune vurderer deraf, at projektet ikke vil forårsage tilstandsændring, og yngle- og rasteområder for bilag IV-arter vil ikke blive beskadiget eller ødelagt.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller det ansøgte projekt i øvrigt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Ammoniakemissionen er på 5.197 kg NH₃-N (stald plus lager). Ejendommen er et IE-brug, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og om en BAT-redegørelse.

BAT Ammoniakemission

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er højere end 750 kg NH₃-N/år. I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for ammoniak anvendes beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. BAT-kravet beregnes ud fra EU's BAT-konklusion fra 21. februar 2017, som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte hvilke virkemidler, der tages i anvendelse for at opfylde BAT-emissionsgrænseværdien.

I forbindelse med behandling af denne ansøgning om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen.

IE-husdyrbruget skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor andre emner.

BAT-krav: Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Se ansøgers MKR, afsnit 3.11 med beskrivelse.

Husdyrbrugets tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdets dyretyper, staldanlæg, opbevaringsanlæg for husdyrgødning og valgte teknologier.

BAT-kravet i nærværende ansøgning er beregnet ud fra "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit" for de nye kyllingehuse og ud fra "Eksisterende staldafsnit" for staldene til slagtesvin.

Beregning af ammoniakemissionen for det ansøgte projekt, etape 3, viser følgende:

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5067	134	5201
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5063	134	5197
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	4
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

BAT-krav stilles for emissionen fra staldene, men ansøger kan inddrage emissionen fra lagre, hvis det ønskes. Som det ses i tabellen ovenfor, bliver det vejledende BAT-krav overholdt. Der er desuden en ekstra reduktion på 4 kg NH₃-N/år, hvis man lægger lagre og stalde sammen.

Der er anvendt varmeveksler (8760 driftstimer pr. år og 26,5 % NH₃-N effekt) i kyllingehusene som virkemiddel til at opfylde BAT-kravet.

Haderslev Kommune har tillige gennemgået scenarieberegning skema 223303 for etape 1 og scenarieberegning skema 223300 for etape 2 i forhold til samlet BAT beregning. Beregningerne viser, at det vejledende BAT krav er overholdt for etape 1 og etape 2. Der er anvendt varmeveksler (8760 driftstimer pr. år og 23 % NH₃-N effekt) i kyllingehusene som virkemiddel til at opfylde BAT-kravet i etape 2. Der er ikke anvendt virkemidler ud over stalddtyper i etape 1.

Der stilles vilkår for de enkle etaper om anvendelse af varmeveksler og fastholdelse af de ansøgte stalddtyper og gødningsopbevaringsanlæg.

BAT redegørelse for IE-brug

Se ansøgers MKR, afsnit 5 med beskrivelse.

IE-husdyrbrug skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor emnerne management, råvarer, energi og vand (godkendelsesbekendtgørelsen bilag 1 punkt C).

Der er i miljøkonsekvensrapporten, se kapitel E, redegjort for

- Management.
- Råvarer, foder.
- Energibesparende foranstaltninger.
- Vandbesparende foranstaltninger.

BAT-redegørelsen indgår i ansøgers miljøkonsekvensrapport som påkrævet for et IE-husdyrbrug. Haderslev Kommune vurderer, at der for det ansøgte projekt i tilstrækkeligt omfang er redegjort for, at projektet lever op til kommunens BAT niveau for en ejendom af pågældende størrelse.

Der gøres desuden opmærksom på BAT-reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 42 - 51. I kapitel B er der en liste over reglerne til IE-brug, de står i forlængelse af de stillede vilkår. Kravene skal opfyldes fra datoen for denne § 16 a IE-miljøgodkendelse.

Ressourcer, el- og vandforbrug

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.5 og 3.8.6 med beskrivelse.

Lovens formål er blandt andet særlig at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer. Haderslev Kommune stiller derfor vilkår om at registrere el- og vandforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne. Desuden skal elinstallationerne og ventilationsanlæg efterses mindst hvert 5. år.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at minimere vandforbruget (§ 36 stk. 1, nr. 9).

IE-husdyrbrug er jf. § 47 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement, jf. byggelovens § 5.

Ansøger har oplyst det forventede el- og vandforbrug. For den ansøgte drift er der et forventet forbrug af el på 166.000 kWh og et forventet forbrug af vand på 8.400 m³. Haderslev Kommune vurderer at det opgivne forbrug til energi (el) og vand kan indgå i fremtidig tilsynsdialog.

Uheld

Se ansøgers MKR, afsnit 3.9 med beskrivelse.

Kommunen vurderer, at den nødvendige reaktion ved uheld skal være lettilgængelig og genopfriskes jævnligt. Der stilles derfor vilkår om opdatering af beredskabsplanen på ejendommen.

Der er vedlagt en beredskabsplan til ansøgningen og det er oplyst, at beredskabsplanen vil blive opdateret inden de nye kyllingehuse tages i brug. Der er beskrivelse af generelle risici og håndtering i forbindelse med gylleudslip mv. Der stilles vilkår om tilgængelighed og revision af husdyrbrugets beredskabsplan, idet det vurderes at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebyggelse af uheld. Det er ejerens pligt, at medarbejderne har kendskab til indholdet af beredskabsplanen.

Ophør

Se ansøgers MKR, afsnit 5.1 med beskrivelse.

Haderslev Kommune vurderer, at oprydning i forbindelse med ophør af produktionen minimerer risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Der stilles vilkår herom.

Alt affald skal bortskaffes i henhold til kommunens Regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, og skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.

Ansøger påregner en produktion med over 40.000 kyllinger ad gangen (stipladser). Herved skal der opfyldes en række krav til IE-husdyrbrug, som er oplistet i godkendelsesbekendtgørelsen (se kapitel B). Hvis produktionen senere kommer under grænsen på 40.000 kyllinger ad gangen, anses husdyrbruget for ophørt som IE-husdyrbrug hvad angår jordforureningsloven, men skal dog stadig følge vilkårene i miljøgodkendelsen samt de generelle regler, som gælder for IE-brug, indtil der evt. søges og opnås en ny miljøgodkendelse.

For at kommunen kan være orienteret om driftsophøret, stilles der vilkår om at oplyse om driftsophør.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at undgå forureningsfare ved ophør (§ 36 stk. 1, nr. 12).

Egenkontrol

Se ansøgers MKR, afsnit 3.10 med beskrivelse.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I godkendelsen fastsættes derfor egenkontrolvilkår om at der skal være dokumentation for, at el- og vandforbrug registreres samt at der kan fremvises kontrolrapport for elinstallationer og ventilationsanlæg. Egenkontrolvilkår om varmeveksler og hyppig udsugning fremgår under indretning og drift.

Vilkårene i denne tilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at overvåge foranstaltningerne (§ 36 stk. 1, nr. 11).

Alternativer

Se ansøgers MKR, afsnit 4.16 med beskrivelse.

Haderslev Kommune finder at ansøgers redegørelse for alternative løsninger er fyldestgørende. Der har været forudgående undersøgelser om den mest hensigtsmæssige placering af de nye kyllingehuse og af en ny adgangsvej.

Ingen godkendelse efter § 16a, altså 0-alternativet, vil betyde at husdyrbruget fastholdes med det eksisterende produktionsareal til slagtesvin og uden mulighed for at udvide med den ønskede etablering af de nye kyllingehuse.

Miljøkonsekvensvurdering

Ansøgers konsulent har som en del af ansøgningsmaterialet indsendt en Miljøkonsekvensrapport, som krævet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 punkt A, B, C, E og F (bekendtgørelse nr. 2225/2021). Ansøgers miljøkonsekvensrapport kan ses i kapitel E.

Haderslev Kommune har inddraget ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten i sagsbehandlingen, og har undersøgt de fremlagte oplysninger. Kommunen har inddraget relevante oplysninger, der er fremkommet via høringerne i forbindelse med forannoncering af ansøgningen og i forbindelse med udkastet. Haderslev Kommune har på denne baggrund undersøgt projektets indvirkning på miljøet. Den begrundede konklusion med de relevante vilkår er indarbejdet i denne godkendelse.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, og drives på en måde, som ikke medfører væsentlige påvirkninger af omgivelserne. Det sker ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik BAT, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, og efterlever vilkårene i denne godkendelse.

3) Samlet vurdering for afgørelsen

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår i kapitel B og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten i kapitel E, samt ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

4) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrbrugloven, Lov Bek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 2225 af 27. november 2021, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, overkørselstilladelse til ny indkørsel, og tilladelse til afledning af tagvand fra de nye kyllingehuse hos Haderslev Kommune.

Orientering om generelle regler

Skjulte fortidsminder i forbindelse med nyt byggeri

Der findes muligvis skjulte fortidsminder på byggearealet og såfremt der stødes på fortidsminder er der pligt til at stoppe gravearbejdet.

Haderslev Kommune orienterer hermed ansøger om bestemmelserne i forbindelse med nye bygninger i §§ 25-27 i Museumsloven, link: Museumsloven (retsinformation.dk)

Det kan anbefales at ejer orienterer det ansvarshavende museum, Museum Sønderjylland, Arkæologi Haderslev om det planlagte byggeri.

Lovkrav om effektiv rengøring

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der er krav om effektiv rengøring af de arealer, hvor produktionsdyrene kun opholder sig kortvarigt. De omtalte arealer omfatter blandt andet udleveringsrum og drivgange.

Rengøringen af disse arealer skal foretages

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang til arealet dagligt
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene IKKE dagligt har adgang til arealet

Lovgivningen om ovenstående findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 (2225 af 27. november 2021).

6) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt, eller når den ansøgte udvidelse eller ændring faktisk er gennemført. Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet indenfor en frist på 6 år. I denne godkendelse, vil det sige, at det scenarie, der forekommer efter 6 år, er det, som er udnyttet. Hvis miljøgodkendelsen herefter ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet. Har husdyrbruget opnået IE status og herefter kommer under stipladskriteriet for IE-husdyrbrug, forbliver husdyrbruget et IE husdyrbrug med de krav der hertil hører, indtil der søges om ny godkendelse.

7) Revurdering af miljøgodkendelsen

§ 16 a IE-miljøgodkendelser skal regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Haderslev Kommune forventer at revurdere husdyrbruget i 2030.

8) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 2030.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 222705 version 3 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Projektets etape 1 og 2 skal henholdsvis gennemføres som angivet i scenarieberegning skema 223303 og scenarieberegning skema 223300.

2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem, miljøteknologi, opbevaringsanlæg til gødning samt øvrige anlæg

Etape 3 (det ansøgte projekt)

3. Husdyrbruget kan etablere Kyllingehus 1 og Kyllingehus 2 med veranda til slagtekyllinger, Hvert kyllingehus må være på max. 3.865 m² med et primært produktionsareal på 3.263 m² og et veranda produktionsareal på 488 m². Der må således i hvert kyllingehus være et samlet produktionsareal på 3.751 m².

Der skal etableres afløb for restvand fra rengøring af kyllingehusene og restvandet skal ledes til opsamlingsbeholder.

Kyllingehus 1 og 2 skal etableres parallelt i øst- vestlig retning og skal placeres som vist i bilag 1.

Hvert kyllingehus må have en længde på ca. 113 m og en bredde på ca. 29,5 m. Verandaen på kyllingehus 1 skal etableres mod nord og verandaen på kyllingehus 2 skal etableres mod syd. Hver veranda må have en længde på ca. 109 m og en bredde på ca. 4,7 m.

Hvert kyllingehus må have en kiphøjde på max. ca. 7,75 m og en taghældning på 15 grader. Taget må forlænges med samme hældning over verandaerne.

Kyllingehus 1 og 2 skal opføres i de oplyste byggematerialer og farver. Det er paneler med trempler i stålplader og farven på gavle og sider skal være grå/sorte/antracitgrå. Taget skal være grå eternit eller stålplader.

Verandaerne skal opføres i de oplyste byggematerialer og farver. Det er med fast bund og en mindre fast opkant eller væg over gulvet, ligesom det er grå gardiner i siderne.

4. Kyllingehus 1 og Kyllingehus 2 skal etableres med varmeveksler og ventilatorer til intern fordeling af staldluft og varmevekslerluft. Verandaarealerne indgår ikke.
5. Udslusning af gylle fra sektion 2 og 3 i den eksisterende Slagtesvinestald 1 skal ske en gang om ugen. (Som virkemiddel/teknologi til at reducere lugten med 20 %).

6. Sektion 1 i den eksisterende Slagtesvinestald 1 må ikke anvendes til produktion. Det er et areal på 201 m² med et hidtidigt produktionsareal på 165 m² til slagtesvin.

I forbindelse med produktionsnedlægning af sektion 1 skal gyllekummen adskilles fra de øvrige sektioner i den eksisterende Slagtesvinestald 1. Det skal ske på en måde, der sikrer, at der ikke kan være gylle under sektion 1.

7. Den eksisterende Slagtesvinestald 2 må ikke anvendes til produktion. Det er et areal på 167 m² med et hidtidigt produktionsareal på 112 m² til slagtesvin.
8. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist i bilag 1 samt med produktionsarealerne som angivet i bilag 2. (Produktionsareal i m² er det tilladte areal. Procentsatsen er indsat for overskuelighed).

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udeglende	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansøgt drift							
Slagtesvinestald 2	167	Mekanisk ventilation	6 m	{#350682} Slagtesvin. Delvist spaltgulv, 50 - 75 % fast gulv	0	0	0
Nyt kyllingehus 1	3865	Mekanisk ventilation	6 m	{#350686} Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	488	97,1
				{#350685} Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	3263	
Nyt kyllingehus 2	3865	Mekanisk ventilation	6 m	{#350688} Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	488	97,1
				{#350687} Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	3263	
Slagtesvinestald 1, sektion 1	201	Mekanisk ventilation	6 m	{#373610} Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	0	0
Slagtesvinestald 1, sektion 2	197	Mekanisk ventilation	6 m	{#373611} Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	160	85,3
Slagtesvinestald 1, sektion 3	197	Mekanisk ventilation	6 m	{#373612} Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	176	89,3
Sum						7846	

Tabel 1: Etape 3. Stalde, produktionsarealer og udnyttelse af bruttoarealet i procent.

Etape 2

9. Husdyrbruget kan etablere Kyllingehus 1 og Kyllingehus 2 uden veranda til slagtekyllinger. Hvert kyllingehus må være på max. 3.334 m² med et produktionsareal på 3.263 m².

Der skal etableres afløb for restvand fra rengøring af kyllingehusene og restvandet skal ledes til opsamlingsbeholder.

Kyllingehus 1 og 2 skal etableres parallelt i øst- vestlig retning og skal placeres som vist i bilag 1.

Hvert kyllingehus må have en længde på ca. 113 m og en bredde på ca. 29,5 m.

Hvert kyllingehus må have en kiphøjde på max. ca. 7,75 m og en taghældning på 15 grader.

Kyllingehus 1 og 2 skal opføres i de oplyste byggematerialer og farver. Det er paneler med trempler i stålplader og farven på gavle og sider skal være grå/sorte/antracitgrå. Taget skal være grå eternit eller stålplader.

10. Kyllingehus 1 og Kyllingehus 2 skal etableres med varmeveksler og ventilatorer til intern fordeling af stalduft og varmevekslerluft.
11. Udslusning af gylle fra sektion 1, 2 og 3 i den eksisterende Slagtesvinestald 1 skal ske en gang om ugen. (Som virkemiddel/teknologi til at reducere lugten med 20 %).
12. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 2, og placeret som vist i bilag 1 samt med produktionsarealerne som angivet i bilag 2. (Produktionsareal i m² er det tilladte areal. Procentsatsen er indsat for overskuelighed).

Staldnavn	Staldstørrelse [m ²]	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegløende	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansøgt drift							
Slagtesvinestald 2	167	Mekanisk ventilation	8 m	(#2590/0) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	112	67,1
Nyt kyllingehus 1	3334	Mekanisk ventilation	6 m	(#359073) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	3263	97,9
Nyt kyllingehus 2	3334	Mekanisk ventilation	6 m	(#359075) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	3263	97,91
Slagtesvinestald 1, sektion 1	201	Mekanisk ventilation	6 m	(#373675) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	165	82,1
Slagtesvinestald 1, sektion 2	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373676) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	168	85,3
Slagtesvinestald 1, sektion 3	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373677) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	176	89,3
Sum						7147	

Tabel 2: Etape 2. Stalde, produktionsarealer og udnyttelse af bruttoarealet i procent.

Etape 1

13. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 3, og placeret som vist i bilag 1 samt med produktionsarealerne som angivet i bilag 2. (Produktionsareal i m² er det tilladte areal. Procentsatsen er indsat for overskuelighed).

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegløende	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansøgt drift							
Slagtesvinestald 2	167	Mekanisk ventilation	6 m	(#359095) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	112	67,1
Slagtesvinestald 1, sektion 1	201	Mekanisk ventilation	6 m	(#373658) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	165	82,1
Slagtesvinestald 1, sektion 2	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373659) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	168	85,3
Slagtesvinestald 1, sektion 3	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373660) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	176	89,3
Sum						621	

Tabel 3: Etape 1. Stalde, produktionsarealer og udnyttelse af bruttoarealet i procent.

Teknologi - Varmeveksler

Etape 3

14. Vilkår for varmeveksler og ventilatorer:

I Kyllingehus 1 og Kyllingehus 2 skal der etableres varmeveksler til traditionelle slagtekyllingestalde med en miljøeffekt i hvert kyllingehus på mindst 26,5 % ammoniak reduktion jf. Teknologilisten.

Der skal installeres mindst to Rokkedahl varmeveksler, ACU Clima+200 til hvert kyllingehus til reduktion af ammoniakfordampning.

Etape 2

15. Vilkår for varmeveksler og ventilatorer.

I Kyllingehus 1 og Kyllingehus 2 skal der skal etableres en varmeveksler til traditionelle slagtekyllingestalde med en miljøeffekt i hvert kyllingehus på mindst 23 % ammoniak reduktion jf. Teknologilisten.

Der skal installeres mindst to Rokkedahl varmeveksler, ACU Clima+200 til hvert kyllingehus til reduktion af ammoniakfordampning.

Vilkår for installation, kapacitet, driftstid, vedligehold, service og dokumentation for varmeveksler og ventilatorer – Etape 3 og 2

16. Der skal inde i hver stald, hvor der er indsat varmeveksler, installeres ventilatorer til recirkulering af luften, og de skal have en samlet kapacitet som angivet nedenfor.

Vaskevand fra varmeveksleren skal ledes til opsamlingsbeholder.

Varmeveksleren skal kunne levere mindst 0,6 m³ luft pr. time pr. kylling i stalden og mindst 0,3 m³ luft pr. time pr. kg kylling ved maksimal belægning i stalden. Dette svarer til 89.200 m³ pr. time ved fuld belægning, ud fra, at hver af de 4 varmevekslere har en kapacitet på 22.300 m³ pr. time.

Ventilatorerne til recirkulering af luften inde i stalden skal levere en samlet kapacitet på mindst 1,3 m³ luft pr. time pr. kylling og mindst 0,65 m³ luft pr. time pr. kg kylling ved maksimal belægning i stalden.

Varmeveksleren skal levere al ventilation i stalden frem til ventilationsbehovet overstiger varmevekslerens kapacitet. Ved højere ventilationsbehov skal varmeveksleren levere den luftmængde der svarer til kapacitetskravene der er nævnt ovenfor.

Når ventilationsbehovet overstiger 4 m³ luft pr. time pr. kylling må varmeveksleren slukkes.

Recirkuleringsventilatorerne skal levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene nævnt ovenfor.

Efter hver produktionscyklus skal varmeveksleren rengøres og dens filter udskiftes i henhold til vaskevejledning fra leverandøren. Denne vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Hvis der opstår driftsstop eller fejl på varmeveksleren skal dette afhjælpes hurtigst muligt.

Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end to uger.

Der skal foretages årligt eftersyn efter leverandørens anvisning.

Der skal føres en logbog for varmeveksleren, indeholdende registreringer om:

- a) Varmevekslerens driftstid evt. ved montering af timetæller på varmeveksleren.
- b) Tidspunkter for rengøring herunder udskiftning af filtre samt vedligehold.
- c) Eventuelle fejl/driftsstop og varighed heraf.

Logbog og rapporter fra servicebesøg skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Teknologi – Hyppig udslusning – Ugentlig udslusning af gylle i slagtesvinestalde med fulddrænedede gulve

Vilkår for drift og kontrol af hyppig udslusning – Etape 3 og 2

17. Efter ibrugtagningen af kyllingehusene skal gyllen i gyllekanalerne i sektionerne i slagtesvinestalden med drænet gulv og spalter, "Slagtesvinestald 1", udsluses mindst hver 7. dag.
18. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
19. Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 17.

Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Anlæg til gødning – Etape 3, 2 og 1

20. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 4 og placeret som vist på bilag 1.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 1.300 m ³	Flydende				334

Tabel 4: Opbevaring af husdyrgødning.

Øvrige anlæg – Etape 3 og 2

21. Der kan til hvert kyllingehus etableres forrum, koldrum, fodervægtsrum og opsamlingsbeholder til vaskevand, som vist på bilag 1.
22. Der kan etableres ny betonplads og opstilles 6 siloer til kyllingefoder mellem kyllingehusene, som vist på bilag 1.
- Siloerne må have en højde på maksimalt 12 m og skal opføres i de oplyste byggematerialer og farver. Det er glasfiber i grå eller gråsort.
23. Anlæg til varmeveksler skal placeres mellem de 2 kyllingehuse.
24. Der kan etableres en ny betonplads øst for de 2 kyllingehuse, som vist på bilag 1.
25. Der kan etableres et forsinkelsesbassin med en kapacitet på ca. 666 m³ til tagvand fra kyllingehusene. Placeringen af forsinkelsesbassinet skal være hensigtsmæssig, jf. bilag 5.

Landskab - Beplantning

26. Der skal etableres afskærmende beplantning umiddelbart nord for det nordligste kyllingehus samt øst for kyllingehusene langs Tovskovvej mod syd, som vist på nedenstående figur 1 og bilag 3.

Beplantningen skal etableres som en række med tætplantede hvidtjørn.

Beplantningen skal etableres i førstkommende plantesæson efter opførelse af det første kyllingehus, og beplantningen skal vedligeholdes løbende, ligesom planter, der er gået ud skal erstattes af nye planter.

Figur 1: Beplantning

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

27. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.
28. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden tilførsel af gylle til gyllebeholder fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderen kan rumme den aktuelle mængde gylle.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr)

Lugt

29. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Støj

30. Bidraget fra ejendommen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser Det åbne land dB(A)	Støjgrænser Byzone dB(A)	Støjgrænser Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Tabel 5: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 31 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

31. Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.
32. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Fluer og skadedyr

33. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
34. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Døde dyr

35. Opbevaring af døde dyr må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Spildevand

36. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af foder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
37. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer der, hvor der er vegetation.
38. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gødning til drænsystemet.
39. Eventuelle dræn indenfor 15 m fra de nye kyllingehuse skal lægges i faste rør eller omlægges.

Olie, diesel, kemikalier og andre stoffer

40. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
41. Tanke skal være sikret mod påkørsel.
42. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
43. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Ressourceforbrug

44. El- og vandforbrug skal registreres mindst en gang om året.
45. Der skal gennemføres kontrol af elinstallationer herunder ventilationsanlæg af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.
46. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Uheld

47. Beredskabsplanen, der skal bestå af de elementer, der står i godkendelsesbekendtgørelsens § 44, skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte.

Ophør

48. Ophør af husdyrbruget eller permanent nedsættelse af dyreholdet til under stipladsgrænsen på 40.000 kyllinger eller til under 25 % af produktionsarealet skal meddeles til Haderslev Kommune.
49. Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer. Ejendommen skal fremstå i miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

Egenkontrol

50. Det årlige el- og vandforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
51. Kontrolrapport (mindst hvert 5. år) for elinstallationerne og ventilationsanlæggene skal kunne fremvises.

52. Egenkontrolvilkår for varmeveksler og hyppig udslusning fremgår under Indretning og drift.

Oplysning om krav til IE husdyrbrug i godkendelsesbekendtgørelsen

Udover ovenstående vilkår er der en række krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (nr. 2225/2021 med eventuelle senere ændringer), som skal opfyldes fra datoen for denne § 16 a IE-miljøgodkendelse. Disse krav stilles derfor ikke som vilkår. Kravene vises her til orientering:

- § 42: Udarbejde og overholde et miljøledelsessystem.
- § 43: Udarbejde oplæringsmateriale til personalet.
- § 44: Udarbejde en beredskabsplan, der også indeholder forebyggelse af uheld, kontrol og vedligeholdelse af gyllebeholdere, ventilationssystemer og andet maskinel.
- § 46: Nedsættelse af kvælstof i husdyrgødning. Nedsættelse af fosfor i husdyrgødning.
- § 47: Energieffektiv belysning.
- § 48: Reducere støvemissioner fra staldene.
- § 49: Underrette Haderslev Kommune ved manglende overholdelse.
- § 50: Årlig indberetning til Haderslev Kommune, med mindre der har været tilsyn.
- § 51: Ved ophør skal dette anmeldes til kommunen med en risikovurdering efter jordforureningsloven.

Vilkårene i kapitel B er bl.a. stillet ud fra kravene i godkendelsesbekendtgørelsen § 36, stk. 1:

- Nr. 8 spildevand – vilkår afsnit "Reststoffer og affald"
- Nr. 9 vandforbrug – vilkår afsnit "Ressourceforbrug"
- Nr. 10 tekniske foranstaltninger – vilkår afsnit "Indretning og drift"
- Nr. 11 overvågning – vilkår afsnit "Egenkontrol"
- Nr. 12 ophør – vilkår afsnit "Ophør"
- Nr. 13 farlige stoffer – vilkår afsnit "Reststoffer og affald"

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i ugerne 38-40 på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven §55 stk.3).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen og der er ingen som har anmodet om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev den 01-03-2022 udsendt i partshøring.

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 55. stk. 4)

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 921 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der er ikke kommet høringssvar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 01-03-2022.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 01-03-2022.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger og ejer: Kim Schmidt Weber , Selskærvej 2, 6560 Sommersted
e-mail: saksgaard@bbsyd.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: Landboforeningen Syd, att.: Ulla Refshammer Pallesen
e-mail: upa@landbosyd.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dnhaderslev-sager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3. forh. 1208 København K
e-mail: info@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund,
6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 29-03-2022

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Idet der skal opføres nye kyllingehuse uden tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger kan Haderslev Kommune oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 3 fremgår, at en klage har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Dette betyder, at godkendelsen ikke må udnyttes, før en eventuel klagesag er blevet afgjort.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

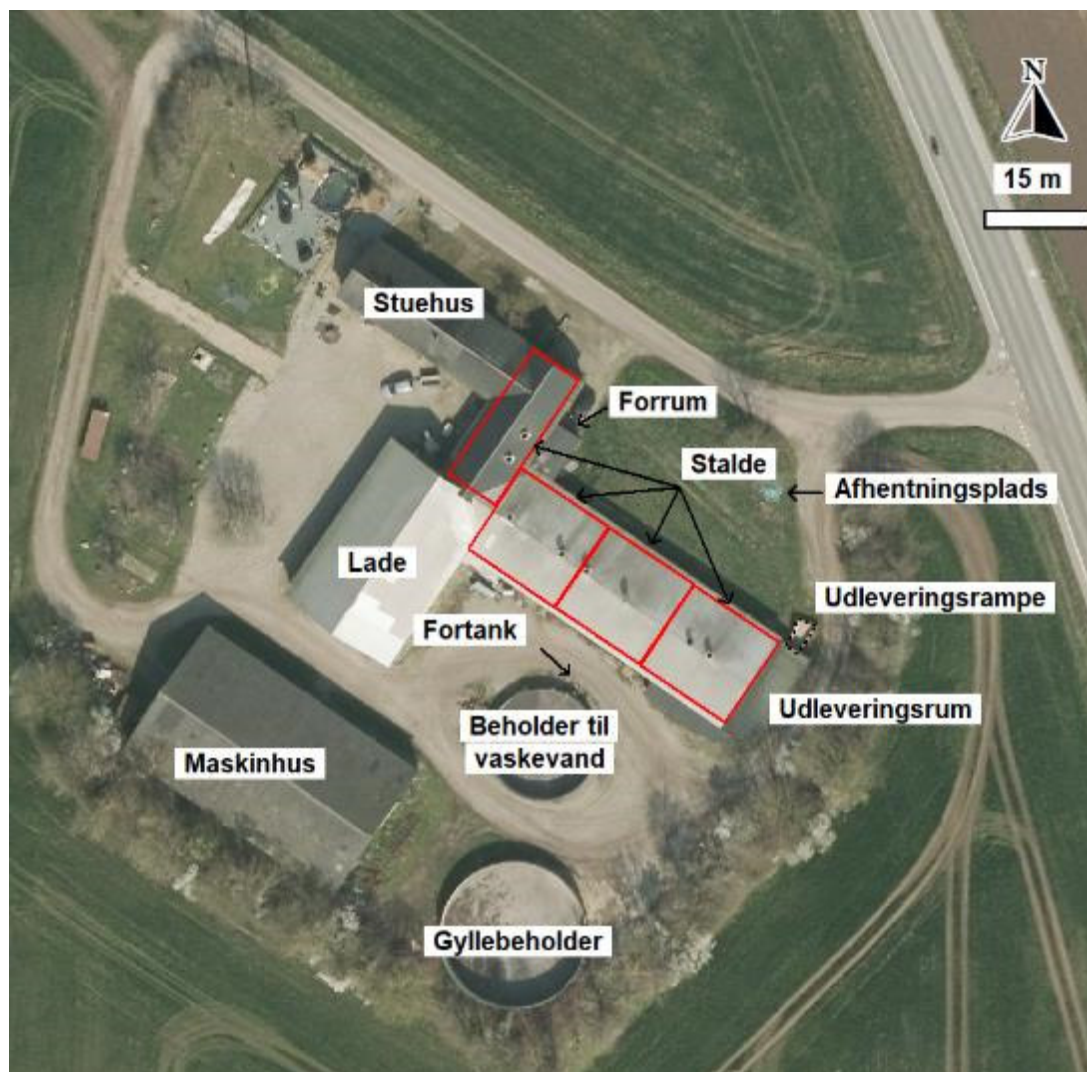
Line Olsen

Sagsbehandler

Haderslev Kommune

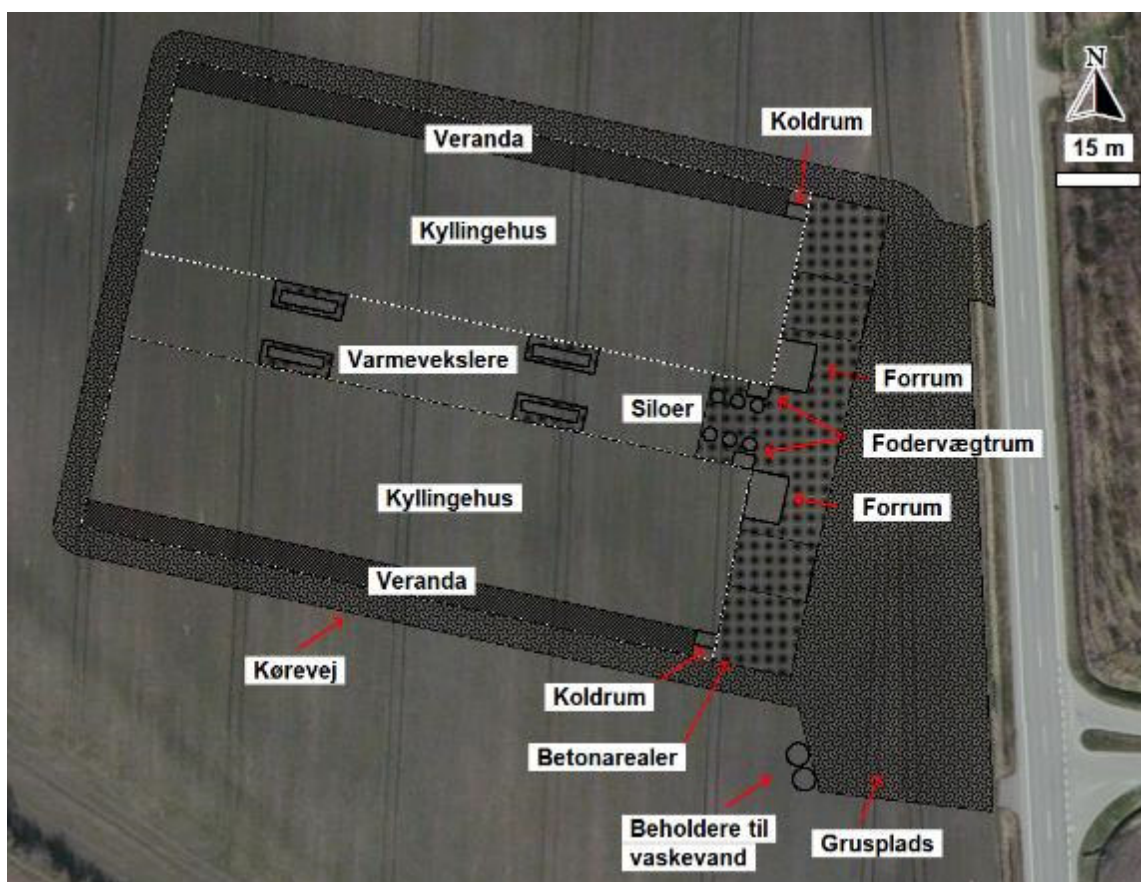
D. Kommunens bilag

Bilag 1 Situationsplan

Situationsplan for de eksisterende stalde til slagtesvin mv. på Talind 8.

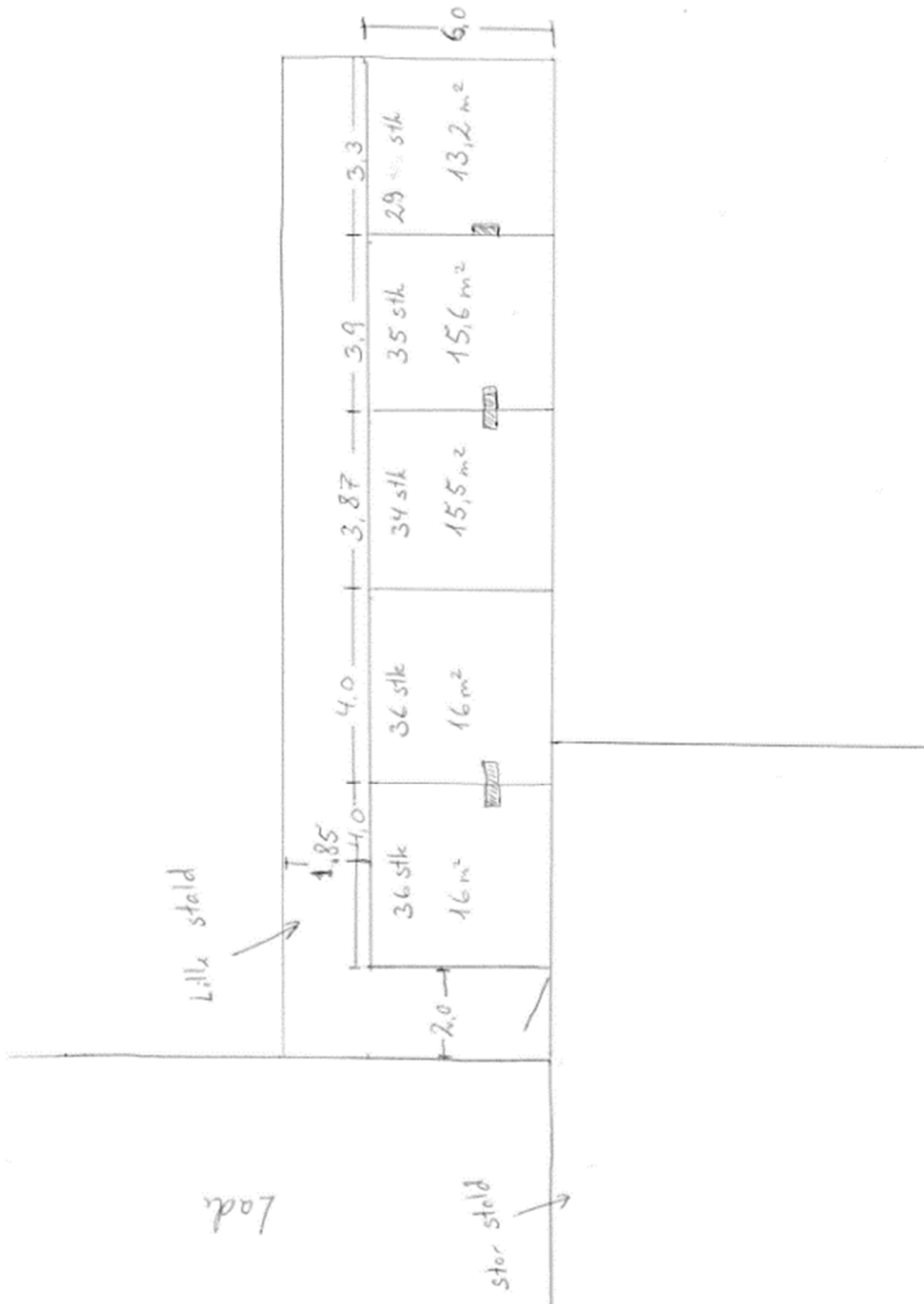
Situationsplan for de nye kyllingehuse på Talind 8 med indkørsel fra Tovskovvej.

Situationsplan fra husdyrgodkendelse.dk

Skitse Slagtesvinestald 2. (Arealer angivet i m² på skitsen er arealet som det faste gulv udgør)

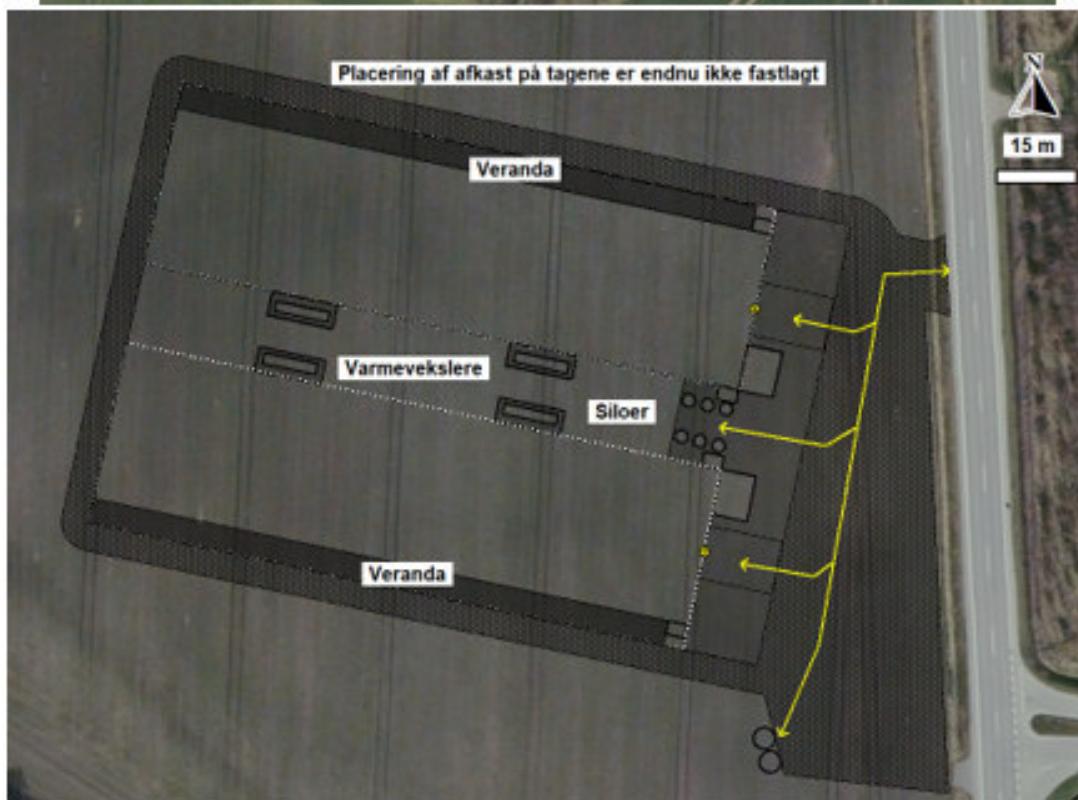
Oversigt fra husdyrgodkendelse.dk

Bilag 3   Beplantningsplan

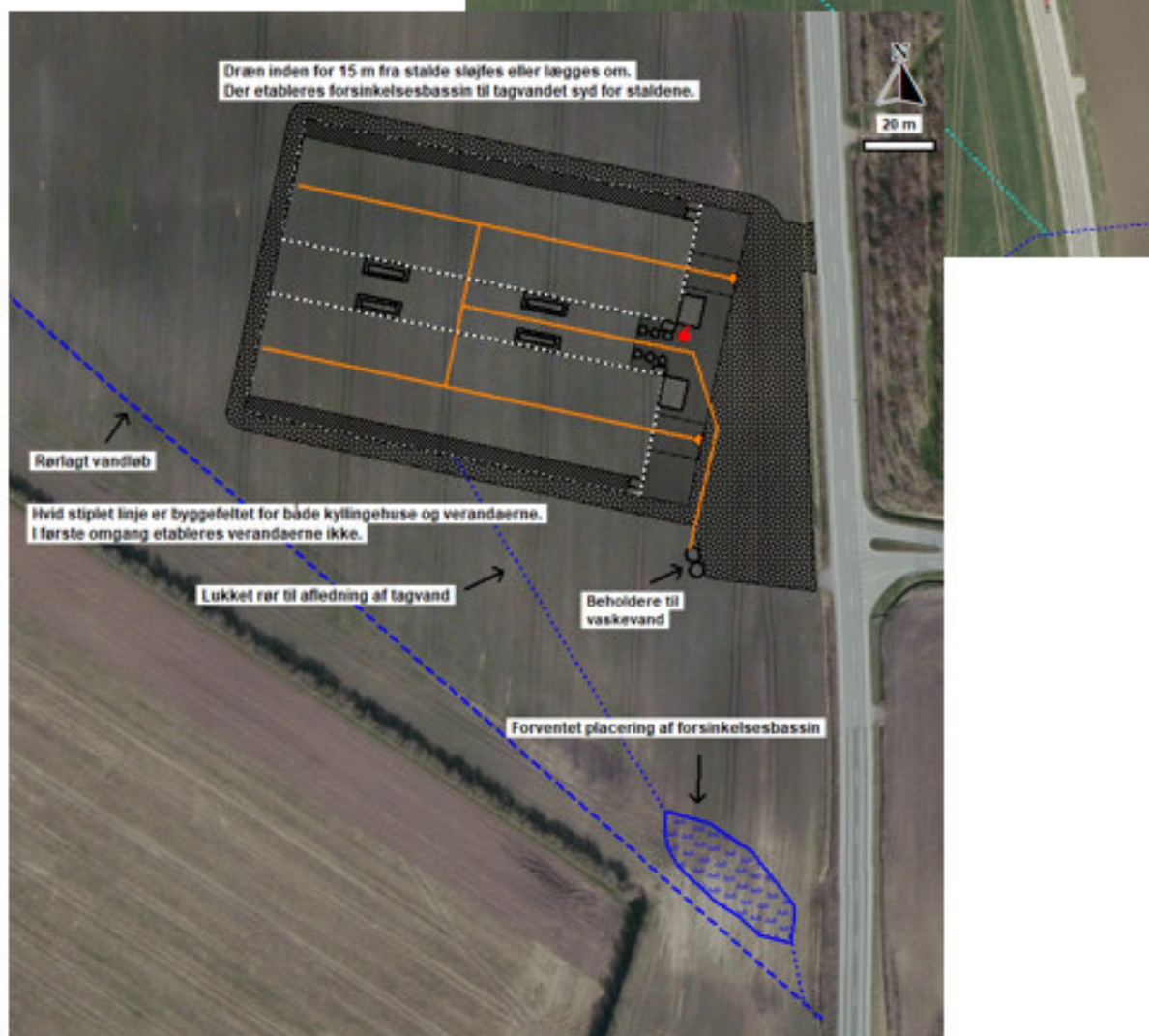

Bilag 4 Transportvej, støj- og lyskilder

Bilag 5 Afløbsskitse

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2

Haderslev Kommune har gennemgået miljøkonsekvensrapporten "2021.12.06 Miljøkonsekvensrapport Talind 8" og har vurderet, at rapporten opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4.

Det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Kravet om anvendelse af BAT vurderes at være overholdt, fordi kravene om emissionsgrænser for ammoniak og krav om begrænsning af anden forurening overholdes., jf. miljøkonsekvensrapportens redegørelser.

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Talind 8

6560 Sommersted

Ansøgning om etablering af kyllingehuse samt godkendelse af eksisterende slagtesvinestalde

Skema 222705 i Husdyrgodkendelse.dk version 3

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)

Ansøger og ejer	Kim Schmidt Weber Selskærvej 2 6560 Sommersted saksgaard@bbsyd.dk
Kontaktperson	Kim Schmidt Weber
Husdyrbrugets adresse	Talind 8 6560 Sommersted
CVR-nummer	18712199
CHR-nummer	51936
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100018892
Matrikel-nr.	Matrikel - 36 – Jegerup Ejelav, Jegerup m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Selskærvej 2, 6560 Sommersted (CHR 51925) Ringtvedvej 2, 6500 Vojens (CHR 10782)
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningsskema	222705 (etape 3), etape 1 = 223303, etape 2 = 223300
Konsulent (D3)	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@landbosyd.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Talind 8, 6560 Sommersted.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte (afsnit 3) og efterfølgende en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet (afsnit 4). Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af kapacitetsberegninger samt en beredskabsplan. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 718 af 08/07/2019

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	5
2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)	6
3. Husdyrbruget og det ansøgte	8
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)	8
3.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	8
3.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	10
3.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	11
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)	11
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)	13
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)	18
3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)	23
3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)	25
3.7.1 <i>Støj (B7, D1b)</i>	25
3.7.2 <i>Rystelser og vibrationer (B7, D1b)</i>	25
3.7.3 <i>Støv (B7, D1b)</i>	25
3.7.4 <i>Lys (B7, D1b)</i>	25
3.7.5 <i>Skadedyr (B7)</i>	26
3.7.6 <i>Transporter (B7)</i>	26
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)	27
3.8.1 <i>Døde dyr (B8)</i>	27
3.8.2 <i>Affald (B8)</i>	27
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier (B7 og B8)</i>	28
3.8.4 <i>Råvarer (B7)</i>	28
3.8.5 <i>Energiforbrug (B8)</i>	28
3.8.6 <i>Vandforbrug (B8)</i>	29
3.8.7 <i>Spildevand og restvand (B8)</i>	29
3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)	30
3.10 Forslag til egenkontrol (B7)	31
3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2)	31
3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)	32
3.13 Erhvervmæssig nødvendighed	32

4.	Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c)	34
4.1	Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)	34
4.2	Begrænsning af ammoniakemission (D1c)	35
4.3	Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)	35
4.4	Lugtgener for omboende (D1c)	37
4.5	Støjgener (D1c)	37
4.6	Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)	38
4.7	Støvgener (D1c)	38
4.8	Lyspåvirkninger (D1c)	38
4.9	Skadedyr (D1c)	38
4.10	Transporter (D1c)	39
4.11	Energi (D1c)	39
4.12	Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)	39
4.13	Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)	40
4.14	Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)	41
4.15	Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)	41
4.16	Alternative løsninger (D1d)	41
4.17	Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	42
4.18	Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6	43
4.19	Oplysninger om konsulenten (A4)	43
5.	Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)	43
5.1	Ophør af IE-husdyrbruget (C1)	43
5.2	BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)	43
5.2.1	BAT-Råvarer (C2)	43
5.2.2	BAT-Energi (C2)	44
5.2.3	BAT-Vand (C2)	44
5.2.4	Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)	45
6.	Konklusion	47
7.	Bilag	47

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer udvidelsen af husdyrbruget på Talind 8. Husdyrbruget er på nuværende tidspunkt et slagtesvinebrug, som nu ønskes udvidet med to kyllingehuse. Der har forud for ansøgningen været dialog med kommunen om placeringen af to nye kyllingehuse. Da der ikke er lugtrensningsteknologier godkendt til kyllingehuse, er det ikke muligt at etablere staldene i umiddelbar tilknytning til de eksisterende slagtesvinestalde. Som følge heraf placeres de to nye kyllingehuse ca. 500 m syd for de eksisterende slagtesvinestalde på Talind 8. Husdyrbrugets nuværende produktionstilladelse er en § 15 anmeldelse fra 5. april 2019 til 3.592 slagtesvin 32-118 kg.

Ansøger ønsker mulighed for på et senere tidspunkt at etablere mindre verandaer til kyllingehusene, såfremt dette bliver et lovkrav. Der indsendes derfor et hovedskema med to nye kyllingehuse med verandaer og reduceret produktion i slagtesvinestaldene. I perioden ind til verandaerne etableres (hvis de etableres), ønskes slagtesvinestaldene benyttet fuldt ud. Der er derfor lavet en scenarieberegning for denne situation (skema 223300, etape 2). Skulle kyllingehusene aldrig blive etableret, ønskes stadig mulighed for at have fri produktion i de to eksisterende slagtesvinestalde, hvorfor der er indsendt en scenarieberegning for denne situation alene (skema 223303, etape 1).

Ved at overgå til en godkendelse efter de nye regler efter ændringerne af Husdyrbrugloven pr. 1. august 2017, bliver der mulighed for frit at udnytte staldenes produktionsarealer i stedet for den nuværende tilladelse til et antal dyr og ind- og udgangsvægte i de enkelte stalde.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Kim Schmidt Weber, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Talind 8, 6560 Sommersted. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er på nuværende tidspunkt et slagtesvinehold på 3.592 slagtesvin 32-118 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få mulighed for at etablere to nye kyllingehuse ca. 500 m syd for de eksisterende stalde.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger mellem Kestrup og Sommersted. Det eksisterende husdyrbrug ligger delvis afskærmet af beplantning. Der etableres beplantning umiddelbart nord for de 2 nye kyllingehuse samt langs Tovskovvej mod syd. De nye stalde etableres i grå/sorte farver i ikke reflekterende materiale. Kyllingehusene bliver knap 8 m høje og fodersiloerne ca. 12 m høje.

Potentielle gener

Pga. afstanden til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv eller lysgener.

Beregningerne i ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenafstandene overholdes.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares på delvis afskærmet afhentningsplads (se bilag 1).

Transporter til og fra det eksisterende staldanlæg sker ad overkørsler til Talind. Overkørsel fra Tovskovvej til de nye kyllingehuse kommer til at ske ad en eksisterende markoverkørsel. I forhold til naboer vil transport ikke kunne adskilles fra øvrig trafik på vejene. Den eneste tung trafik der kommer mellem de nye kyllingehuse og det eksisterende staldanlæg bliver transport af vaskevand fra kyllingehusene. Trafik reguleres af færdselsreglerne.

Husdyrgødning

Gyllen fra husdyrbruget udbringes på markerne af maskinstation. Efter udvidelsen med kyllingehusene vil der også komme dybstrøelse, der vil blive kørt direkte ud på marker eller lagt i markstak. Dybstrøelsen vil ligeledes blive udbragt af maskinstation.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er særligt ammoniakfølsomme naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til.

I forhold til merdeposition til kategori 3 natur, der er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1 og kategori 2, er der en maksimal merdeposition på 0,6 kg ammoniak pr. hektar pr. år, og dermed overholdes beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur også.

Søer er ikke omfattet af kategoriseringen af natur. Den største merdeposition til sø er på 1,5 kg ammoniak pr. hektar pr. år.

Det vurderes, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder med ammoniak fra husdyrbruget.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Husdyrbruget skal desuden udarbejde et miljøledelsessystem.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelsen med nye kyllingehuse mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med den nuværende tilladte slagtesvineproduktion.

Af alternative placeringer og teknologier, som har været overvejet, er alternativ placering af kyllingehusene og undersøgelse af, om der kan etableres lugtreducerende teknologi. Luftrensning af afkastluft fra slagtesvinstaldene er fravalgt af økonomiske årsager og der er ingen godkendte teknologier til reduktion af lugt fra kyllingehuse. Der er valgt varmevekslere som teknologi til at nedsætte ammoniakudledningen fra kyllingehusene.

Der er overvejet farvevalg og materialer, og der er valgt grå/sorte farver og ikke-reflekterende materialer af hensyn til omgivelserne.

Der er endvidere overvejet hvilken vejadgang, der er mest hensigtsmæssig at benytte i forbindelse med de nye kyllingehuse.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)

Det eksisterende staldanlæg og øvrige eksisterende bygninger ligger samlet og de nye kyllingehuse etableres knap 500 m syd herfor. Bygninger mv. ses af figur 1 samt af bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg m.v.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

Produktionsarealerne er fastsat ud fra opmålinger af stalde samt staldtegninger (se bilag 4 og 5). Der er udelukkende udarbejdet oversigtstegninger af kyllingehusene ind til videre.

8 årsdrift og nudrift

Den gældende produktionstilladelse er en § 15 anmeldeafgørelse fra 5. april 2019 til 3.592 slagtesvin 32-118 kg. I anmeldeskemaet i Husdyrgodkendelse.dk i forbindelse med anmeldesagen (skema 96600) er slagtesvinestaldene indtegnet samlet og der er udelukkende angivet drænet gulv og spalter, selv om den ene stald reelt er med delvist fast gulv med mere end 50 % fast gulv. Stalden har altid været indrettet med denne gulvtype. Fejlen er nok opstået, fordi den største andel af staldgulvet og stipladserne i de to stalde udgøres af drænet gulv og spalter, og fordi man tidligere ikke havde så stor fokus på at indtegne separate stalde for sig i anmeldesager. Staldene har altid haft hver sin gulvtype. Kommunen kan ved selvsyn tage ud og konstatere, at staldgulvene er som anført. Drænet gulv og spalter er worst-case i forhold til ammoniak- og lugtberegninger, hvorfor ændringen ikke burde være et problem. De faktiske gulvtyper er derfor indsat i alle 3 drifter.

Produktionsarealerne for 8 års driften og nudriften fremgår af nedenstående tabel 1.

Slagtesvinestald 2	167	Mekanisk ventilation	6 m	(#350684) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	112
Slagtesvinestald 1, sektion 1	201	Mekanisk ventilation	6 m	(#373665) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	165
Slagtesvinestald 1, sektion 2	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373646) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	168
Slagtesvinestald 1, sektion 3	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373648) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	176
Sum						621

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i 8 års drift og nudrift

Slagtesvinestald 1 består af tre sektioner og Slagtesvinestald 2 består af en sektion.

Ansøgt drift, etape 1

Etape 1 er fri produktion i slagtesvinestaldene og er derfor identisk med 8 års drift og nudrift.

Ansøgt drift, etape 2

I ansøgt drift i etape 2 er verandaerne ikke indtegnet i scenarieskemaet.

Slagtesvinestald 2	167	Mekanisk ventilation	6 m	(#359070) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	112
Nyt kyllingehus 1	3334	Mekanisk ventilation	6 m	(#359073) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	3263
Nyt kyllingehus 2	3334	Mekanisk ventilation	6 m	(#359075) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	3263
Slagtesvinestald 1, sektion 1	201	Mekanisk ventilation	6 m	(#373675) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	165
Slagtesvinestald 1, sektion 2	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373676) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	168
Slagtesvinestald 1, sektion 3	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373677) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	176
Sum						7147

Tabel 2: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift, etape 2 (scenarieskema 223300)

Ventilationen i kyllingehusene bliver dels ventilation med afkast over tagfladen og dels med supplerende ventilatorer i gavlene til brug i varme perioder, hvor der er behov for mere køling.

Ansøgt drift, etape 3 (hovedansøgningen)

I ansøgt drift i etape 3 er verandaerne indtegnet sammen med kyllingehusene. I denne etape reduceres produktionsarealet i de eksisterende slagtesvinestalde. Slagtesvinestald 2 tages ud af drift og Slagtesvinestald 1, sektion 1 tages ud af drift.

Slagtesvinestald 2	167	Mekanisk ventilation	6 m	(#350682) Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	0
Nyt kyllingehus 1	3865	Mekanisk ventilation	6 m	(#350686) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger (#350685) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0 0	488 3263
Nyt kyllingehus 2	3865	Mekanisk ventilation	6 m	(#350688) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger (#350687) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0 0	488 3263
Slagtesvinestald 1, sektion 1	201	Mekanisk ventilation	6 m	(#373610) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	0
Slagtesvinestald 1, sektion 2	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373611) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	168
Slagtesvinestald 1, sektion 3	197	Mekanisk ventilation	6 m	(#373612) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	176
Sum						7846

Tabel 3: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift, etape 3

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 4. På ansøgningstidspunktet er der stadig en ældre gyllebeholder på 800 m³ på ejendommen, der ikke har været i brug i mere end 8 år. Gyllebeholderen er derfor ikke vist som opbevaringslager i nogen af drifterne. Gyllebeholderen er med spjæld og må derfor ikke benyttes til husdyrgødning. Spjældene mures til, så beholderen kan benyttes til vaskevand fra kyllingehusene. Vand fra vask af kyllingehuse indeholder lig med eller mindre end 0,3 kg N pr. ton, og er derfor restvand jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Der er derfor intet krav om, at vandet skal opbevares i en beholder, der er kontrolleret efter beholderkontrolordningen. I forbindelse med tilmuring af spjældet vil det blive tjekket, at beholderen fortsat er tæt.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 1.300 m ³	Flydende				334
Nudrift					
Gyllebeholder 1.300 m ³	Flydende				334
8 års drift					
Gyllebeholder 1.300 m ³	Flydende				334

Tabel 4: Oversigt over opbevaringsanlæg

Fremadrettet (etape 2 og 3) vil der blive pumpet fra slagtesvinestalde til gyllebeholder en gang om ugen i etape 2 og 3. Udslusningen vil ske på hverdage i dagtimerne.

Udmugning af strøelse fra kyllingehusene vil blive muget ud efter hvert hold, ca. 7-8 gange om året, afhængigt af alderen på kyllingerne.

Der forventes en fremtidig maksimal produktion på 3.900 slagtesvin ca. 30-120 kg ved fuld udnyttelse af slagtesvinestaldene og maksimalt ca. 1.000.000 kyllinger til 45 dage ved fuld udnyttelse af kyllingehusene. Ud over gylle ledes der også regnvand fra rampen og udleveringsgangen i forbindelse med Slagtesvinestald 1 til kanal og videre til gyllebeholderen. Ved de nye kyllingehuse etableres der et afløbssystem fra kyllingehusene til vaskevand til en pumpebrønd og videre til samletanke, som kommer til at ligge ud til Tovskovvej.

Der er ikke umiddelbart planer om at etablere yderligere opbevaringskapacitet, idet der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet i ejede gyllebeholdere på Selskærvej 2 til slagtesvinegyllen samt kapacitet til at opbevare vaskevand i den tidligere gyllebeholder på 800 m³. I perioder, hvor vaskevandet kan bringes direkte ud, vil dette nok ske i stedet for at blive kørt til beholderen.

Komposteret dybstrøelse fra kyllinger vil enten blive kørt i markstak eller bragt direkte ud, hvorfor der i princippet er uendelig opbevaringskapacitet til dybstrøelsen. Såfremt der senere skal leveres dybstrøelse til biogasanlæg, skal der lejes opbevaringskapacitet til flydende afgasset biomasse eller alternativ etableres yderligere gyllebeholdere.

Med opbevaring af 570 m³ gylle på Selskærvej 2 ved fuld slagtesvineproduktion er 9 måneders opbevaringskravet overholdt. Der er fremsendt kapacitetsberegning til kommunen ud fra normtalsproduktion af gylle, samt overfladevand beregnet ud fra nedbørsdata fra Klimaatlas².

3.1.3 Drift af anlægget

Der er i dag 1 ansat der varetager driften på bedriften. Hvis kyllingehusene etableres vil der blive ansat yderligere 1 person. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Gyllepumpningen overvåges, og det tjekkes først, om der er plads i gyllebeholderen
- Før overpumpning af vaskevand fra kyllingehusene tjekkes om der er plads i samletankene
- Der registreres dyr i CHR
- Der føres E-kontrol
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr sendt til slagtning
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen
- Der er sundhedsrådgivning med dyrlægebesøg hver 2. måned
- Der føres journal over medicinforbrug
- Ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der er gyllebeholderkontrol af gyllebeholderen via beholderkontrolordningen
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Slukningsudstyr (pulverslukkere) udskiftes hvert 5. år
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften
- Der udarbejdes sprøjteplan og føres sprøjtejournal

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)

Diverse placeringer af stalde og anlæg m.v. fremgår af oversigtskortet i bilag 1. Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af eksisterende bygninger eller anlæg.

---

² <https://www.dmi.dk/klima-atlas/data-i-klimaatlas/>

De nye kyllingehuse bliver på 113 m x 29,5 m med hver et produktionsareal på 3.263 m² (29 m x 112,5 m). På sigt ønskes mulighed for at etablere verandaer til kyllingehusene på 4,7 m x 109 m med hver et produktionsareal på 488 m² (4,5 m x 108,5 m). Husene opføres i paneler med trempler i stålplader og vil få en højde på ca. 7,75 m til kip samt en taghældning på ca. 15 grader.

Verandaerne forventes etableret ved at forlænge taget ud med samme hældning, så det dække verandaen. Verandaen bliver lavet med fast bund og en mindre opkant/væg over gulvet og grå gardiner for resten.

Til hvert hus etableres et forrum på ca. 6,5 m x 8,5 m, to varmevekslere samt et koldrum og et fodervægtssrum på hver ca. 2,5 m x 3,75 m. Taget vil blive opført i enten stålplader eller eternit. Farven på gavle og sider forventes at blive grå/sorte/antracitgrå og taget vil være almindelig grå farve tilsvarende almindelige eternitplader.

Mellem husene etableres en betonplads med 6 glasfiber fodersiloer på hver maks. 60 m³ og maks. 12 m høje. Farven på siloer forventes at blive grå eller gråsort, men hvis kommunen foretrækker en anden farve, vil dette blive valgt.

Der bliver etableret afløbssystem i gulvet i kyllingehusene til vaskevand med afløb til pumpebrønd mellem staldene, hvorfra det pumpes til 2 serieforbundne nedgravede samletanke på samlet ca. 75 m³, der placeres tæt på Tovskovvej. Afhængigt af, hvor gasledningen langs Tovskovvej ligger, er det muligt, at beholderne kommer til at ligge lidt længere mod vest end indtegnet i bilag 1.

Øst for kyllingehusene etableres en betonplads på ca. 14 m x 83,5 m. Der etableres i den østlige ende af pladsen foran portene til hvert af husene fald mod en afløb med tæt låg. Afløbet går ned i røret fra gulv afløbene i kyllingehusene. Forud for udmugning af et hus tages låget af. Efter endt udmugning spules betonpladsen, så eventuelle gødningsrester løber i afløbssystemet. Her efter lægges låget på igen.

Mellem betonpladsen og Tovskovvej etableres en grusplads.

Ifølge terrænkort varierer terrænet hvor husene etableres med ca. 1,0 m med et svagt fald mod syd. Det forventes, at kyllingehusene etableres i ca. kote 38,5 midt i terrænet.

I de eksisterende slagtesvinestalde og de øvrige bygninger sker der ingen bygningsmæssige ændringer. Som beskrevet tages Slagtesvinestalde 2 og Slagtesvinestald 1, sektion 1 ud af drift. Der er ikke taget stilling til, hvad disse bygninger skal benyttes til fremadrettet. Der forventes ikke at skulle ske bygningsmæssige ændringer af disse.

Der er en del dræn i området, hvor de nye kyllingehuse ønskes etableret. Dræn inden for 15 m fra de nye kyllingehuse vil enten blive lagt i faste rør eller omlagt.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har husdyrhold på ejendommene Selskær 2 og Ringtvedvej 2, hvor der er slagtesvineproduktion.

Der er i fugleflugt fra centrum af slagtesvinestaldene på Talind 8 ca. 900 m til Selskærvej 2 og ca. 4,8 km til Ringtvedvej 2. Fra centrum af de to nye kyllingehuse bliver der ca. 375 m til centrum af staldene på Selskærvej 2.

Slagtesvine- og kyllingeproduktionerne kommer til at foregå helt separat. Den eneste transport der kommer mellem husdyrbrugene bliver i form af personale, foder fra Selskærvej 2 til slagtesvinestaldene på Talind 8, samt en andel gylle fra Talind til opbevaring i gyllebeholder på Selskærvej 2.

Pga. afstanden mellem husdyrbrugene og det, at de drives selvstændigt, vurderes husdyrbrugene ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundne. Dette var således også vurderingen i forbindelse med § 16 b tilladelsen til Selskærvej 2 fra 3. februar 2020.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)

Landskab og kulturarv

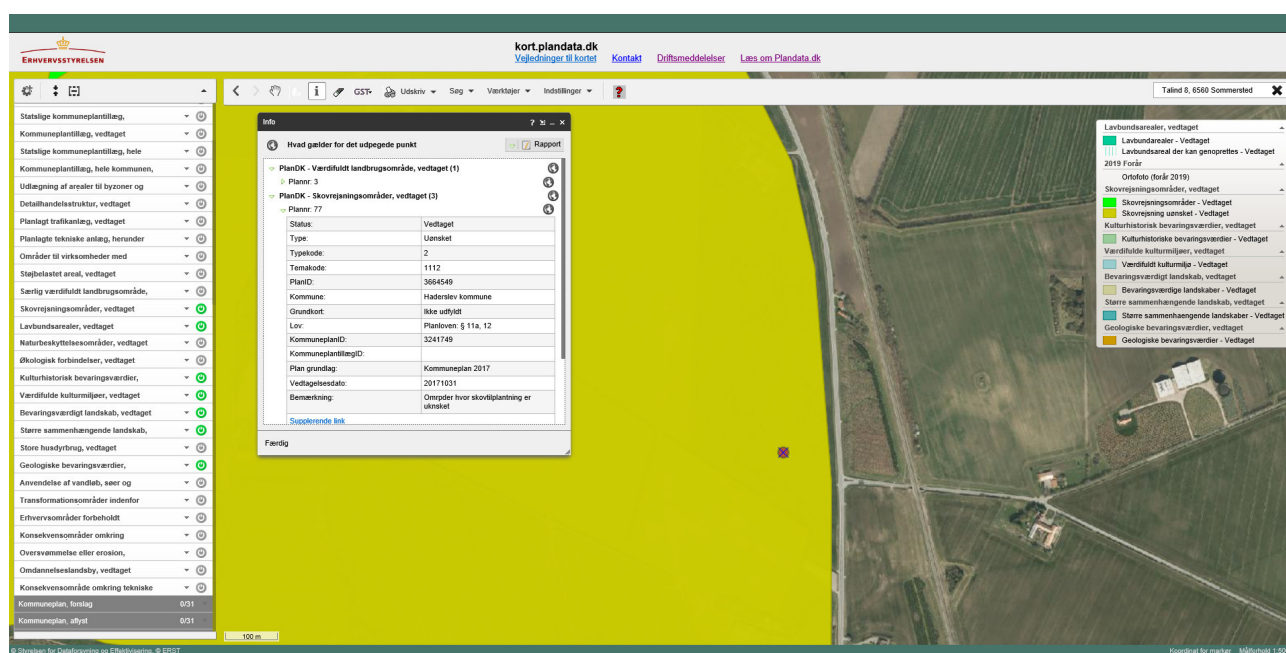
Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokalplanlagte områder. De nye kyllingehuse kommer til at ligge inden for et område, der i kommuneplanen er udlagt til tekniske anlæg og vindmølleanlæg.

Ud fra Plandata.dk³ ligger husdyrbruget uden for alle landskabelige udpegninger, dvs. uden for Kulturhistoriske bevaringsværdier, Værdifuldt kulturmiljø, Bevaringsværdige landskaber, Større sammenhængende landskaber og Specifik geologisk bevaringsværdi.

Det forventes, at kommunen stiller vilkår om afskærmende beplantning for at minimere kyllingehusene og de tilhørende fodersiloers synlighed i landskabet. Ansøger har været i dialog med kommunen om beplantningens udformning og placering. Der vil blive beplantet med en række tætplantet hvidtjørn umiddelbart nord for det nordligste kyllingehus samt langs Tovskovvej mod syd (se bilag 7).

Husdyrbruget ligger indenfor Særlige værdifulde landbrugsområder og i område hvor skovrejsning er uønsket.

Vurderingen af de landskabelige forhold er beskrevet under punkt 4.1.

Figur 2: Kortudsigt fra Plandata.dk

³ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

Figur 3: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/, Blå cirkler er ikke fredede fund, røde cirkler er fredede fund med tilhørende beskyttelseslinjer (pink cirkler) og de gule streger er beskyttede diger.

Som det fremgår, er der en del fund i området, der er dog ikke foretaget fund, hvor de nye kyllingehuse skal ligge. De nærmeste ikke fredede fund er rundhøje fra oldtiden ((dateret 250000 f.Kr. - 1066 e.Kr.)).

Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 8 overholdes for de nye kyllingehuse.

Husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Rørlagt vandløb - reel beliggenhed - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	124
Staldbygning	Nyt kyllingehus 2	16
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	535

Nærmeste vandhul - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	346
Staldbygning	Nyt kyllingehus 2	328
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	824

Naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	152
Staldbygning	Nyt kyllingehus 2	55
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	571

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	1593
Staldbygning	Slagtesvinestald 2	993
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	1063

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	386
Staldbygning	Nyt kyllingehus 2	353
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	902

Nærmeste boring NNØ (ikke almen) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	259
Staldbygning	Nyt kyllingehus 1	221
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	294

Nærmeste boring S (ikke almen) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	348
Staldbygning	Nyt kyllingehus 2	311
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	852

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1.

Nærmeste vandværksboring (almen) - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	2246
Staldbygning	Nyt kyllingehus 2	2209
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	2760

Tovskovvej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	51
Staldbygning	Nyt kyllingehus 1	27
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	485

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo	594
Staldbygning	Slagtesvinestald 2	
Gødningslager	Gyllebeholder 1.300 m ³	66

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 - fortsat

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste vandløb, sø, naboskel, ikke almene vandboring, offentlig vej og beboelsen på ejendommen. Nærmeste nabobeboelse, levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises. Der er ikke udpeget markører i forbindelse med de eksisterende stalde og gyllebeholderen, idet eksisterende lovlige stalde og opbevaringsanlæg ikke udløser krav om, at afstandskrav skal overholdes.

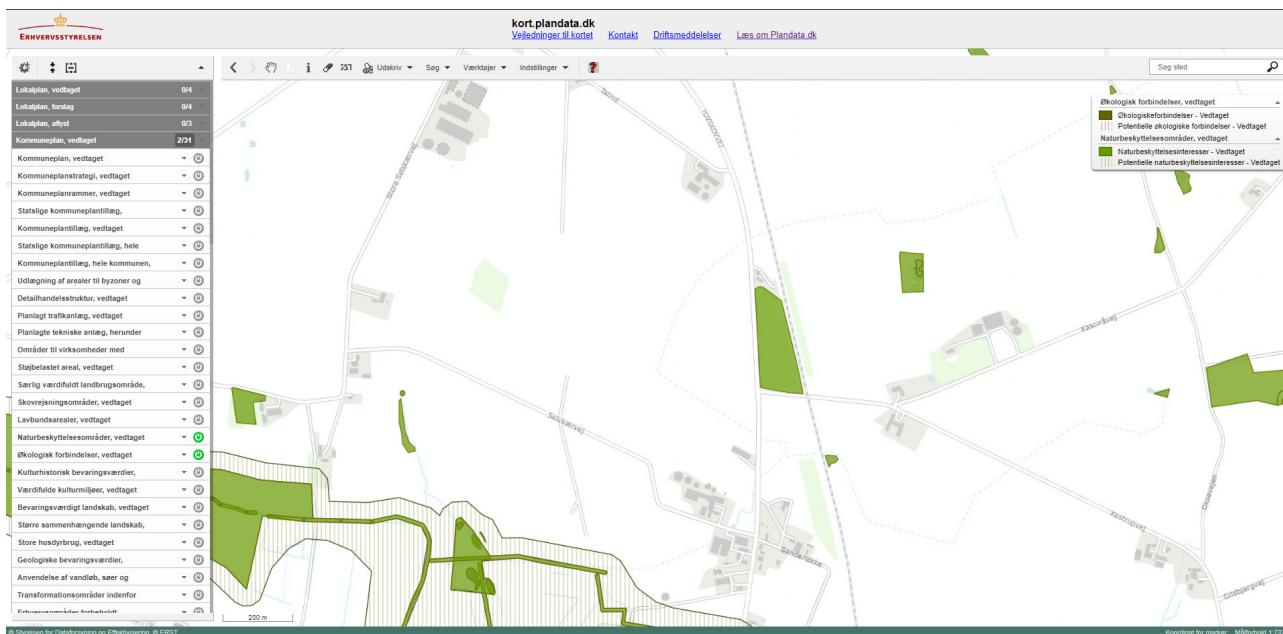

Figur 4: Kortudsnit over afstande

Grønt Danmarkskort

Som det fremgår af Grønt Danmarkskort ligger den nærmeste økologiske forbindelse går langs Selskær Bæk og Aaleenge mv. syd for husdyrbruget. Øst for kyllingehusene ligger endvidere et fredskovsareal, der også fremgår af kortet som udpeget med naturbeskyttelsesinteresser.

Figur 5: Udpegninger svarende til Grønt Danmarkskort (kilde: Plandata.dk)

Kortene i Haderslev Kommunes kommuneplan er uden signaturforklaringer, hvorfor det er valgt at vise udpegningerne fra Plandata.dk. Tilsammen udgør Naturbeskyttelsesinteresser og Økologiske forbindelser de samme udpegninger, der indgår i Grønt Danmarkskort.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 6. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 5.251,7 kg NH₃-N/år, med en meremission på 3.680,6 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift og 8 års driften.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5062,9	133,6	5196,5
Nudrift	1428,3	133,6	1561,9
8 års-drift	1428,3	133,6	1561,9

Tabel 6: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 7.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 6 og 7, og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 8.

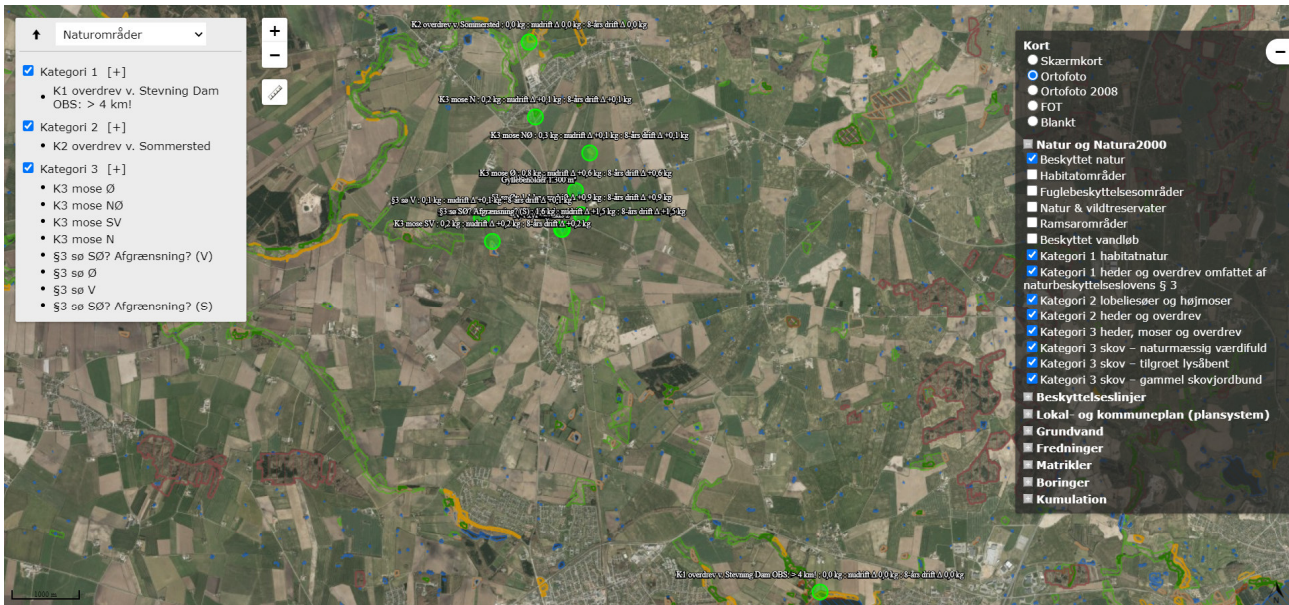
Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL4 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lag) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 7: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

⁴ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1122 af 03/09/2018

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 7: Husdyrbrugets placering i forhold til naturområder i større afstand fra husdyrbruget

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§3 sø SØ? Afgrænsning? (S)	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,5	1,5	1,6
§3 sø V	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,1
§3 sø Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,9	0,9	1,1
§3 sø SØ? Afgrænsning? (V)	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,8	0,8	0,8
K3 mose N	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,2
K3 mose SV	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,2	0,2
K3 mose NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,3
K3 mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,6	0,6	0,8
K2 overdrev v. Sommersted	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
K1 overdrev v. Stevning Dam OBS: > 4 km!	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 8: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Depositionen til naturpunkterne vurderes i punkt 4.3. Her gennemgås forholdet om kumulation også.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et surt overdrev i Natura2000 habitatområdet Pamhule Skov og Stevning Dam, der ligger godt 7 km sydøst for husdyrbruget.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2-naturareal er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et overdrev ved Sommersted godt 2 km nord for slagtesvinestaldene.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er 4 moser 600-800 m nord, nordøst, øst og sydvest for husdyrbruget. Mosen øst for husdyrbruget fremgår dog kun af kort på Arealinformation som en historisk udpegning.

Der er også foretaget ammoniakdepositionsberegninger til de nærmeste søer/vandhuller, da disse er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven.

Mosen mod nord er også udpeget som ammoniakfølsom skov – tilgroet lysåbent. Da skoven modtager mindre end 1 kg NH₃-N/ha/år i merdeposition, er der ikke brugt ressourcer på at afklare, om skoven reelt er ammoniakfølsomme, eller om afgrænsningen af skoven er korrekt.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

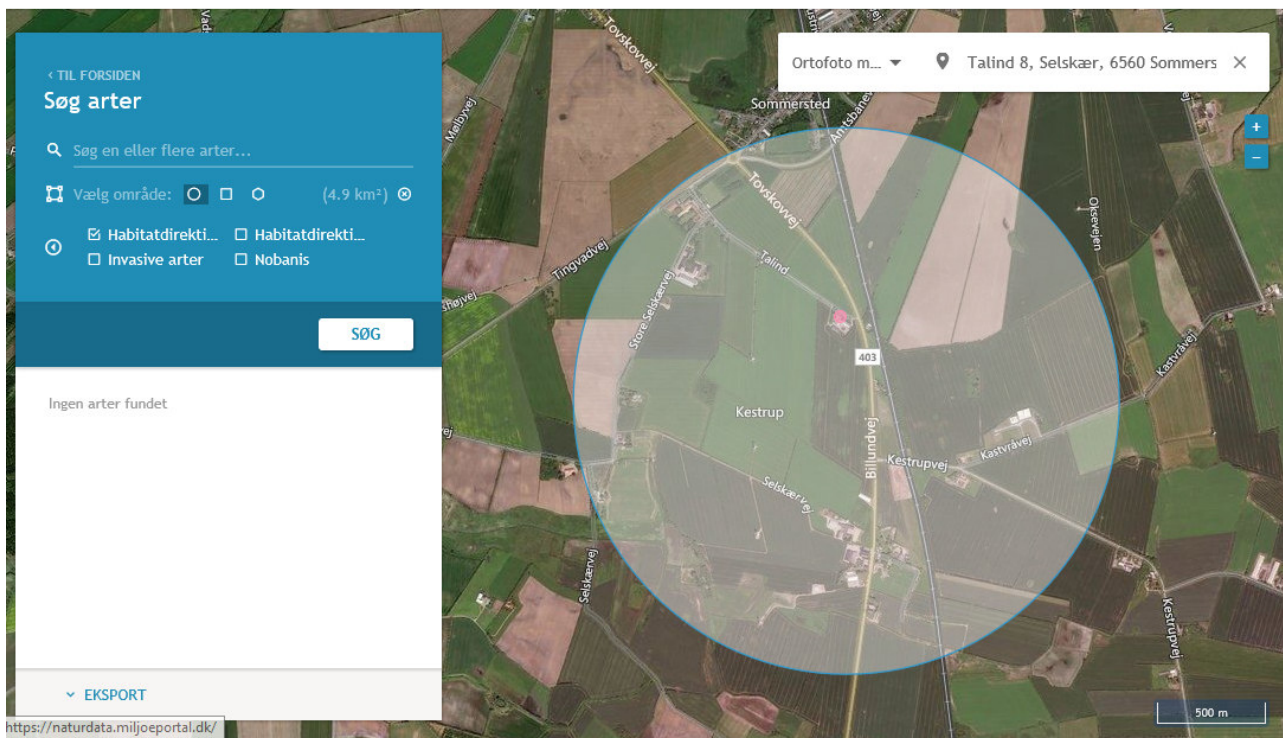
Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁶. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Brunflagermus	<i>Nyctalus noctula</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Troldflagermus	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Pipistrelflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Dværgflagermus	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Odder	<i>Lutra lutra</i>
Birkemus	<i>Sicista betulina</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Løgfrø	<i>Pelobates fuscus</i>
Løvfrø	<i>Hyla arborea</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>
Strandtudse	<i>Bufo calamita</i>

Tabel 9: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

⁵ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁶ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

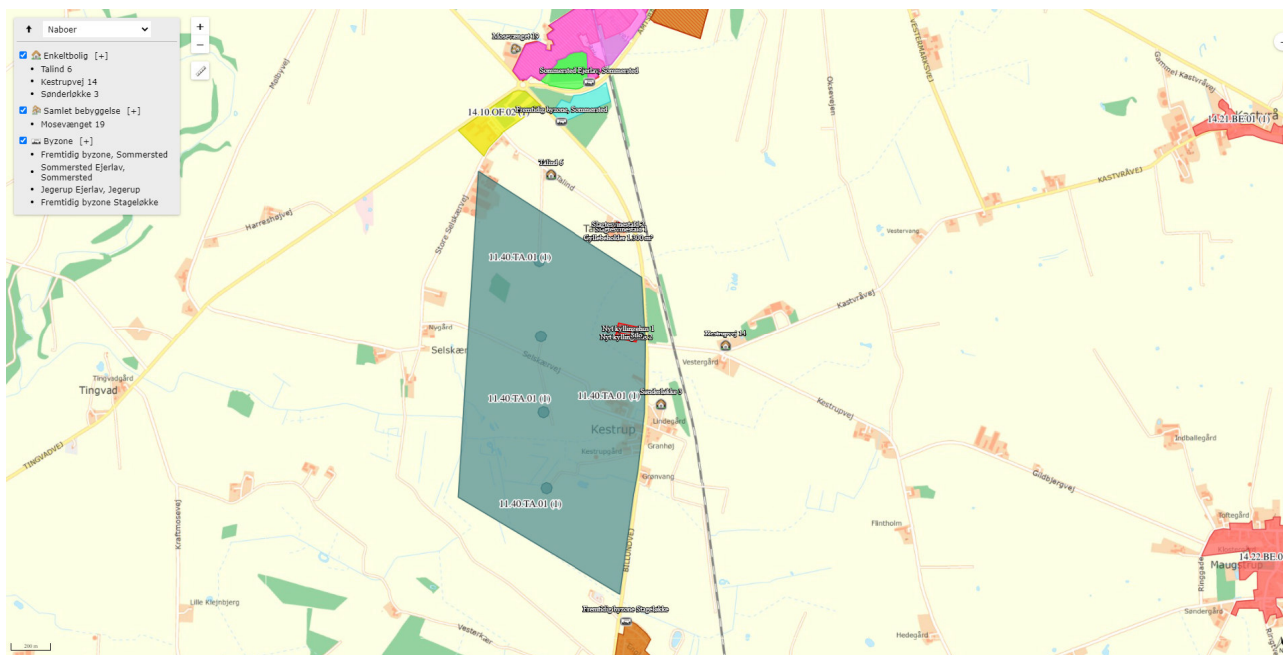
Figur 8: Kort over bilag IV registreringer mv. fra Danmarks Miljøportal, Naturdata

Ifølge Naturdata på Danmarks Miljøportal er der ikke fundet bilag IV-arter inden for 1.000 m fra hverken det eksisterende husdyrbrug eller de nye kyllingehuse. Efter ændringen af de digitale kort på Haderslev Kommunes hjemmeside er der ikke længere adgang til kommunens data for padderegistreringer.

3.6 Lugtmission (B6, B4, D1b, D1c)

Nærmeste lugtberegningsskemaer er udpeget i skema 222705 i Husdyrgodkendelse.dk, se figur 9.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt nabobeboelse, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 100 m fra nærmeste nabo og 300 m fra nærmeste samlet bebyggelse og byzone- og sommerhusområde.

Figur 9: Nærmeste nabo, samlede bebyggelser, byzone og fremtidig byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Kestrupvej 14	0	NY	455,6	447,4	552,6	Ja
Sønderløkke 3	0	NY	455,6	364,5	468,1	Ja
Talind 6	0	NY	455,6	455,6	889,2	Ja
Mosevænget 19	0	NY	867,8	867,8	1572	Ja
Fremtidig byzone Stigeløkke	0	NY	1113,5	1057,8	1580,1	Ja
Fremtidig byzone, Sommersted	0	NY	1113,5	1113,5	1122,6	Ja
Jegerup Ejerlav, Jegerup	0	NY	1113,5	1057,8	2120,2	Ja
Sommersted Ejerlav, Sommersted	0	NY	1113,5	1113,5	1290,4	Ja

Konsekvenszone: 921 m

Tabel 10: Beregning af lugtgenafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner

Lugtberegningerne viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)

Nærmeste større husdyrbrug er ansøgers eget slagtesvinehold på Selskærvej 2, der ligger ca. 375 m syd for de nye kyllingehuse (målt fra centrum af kyllingehusene til centrum af staldene på Selskærvej 2).

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport.

3.7.1 Støj (B7, D1b)

De største støjkilder vil være ventilationen, aftipning af korn i korngrav i foderlade, beluftning af korn (foderlade), indblæsning af foder i fodersiloer, gyllepumpning, gylleomrøring i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, udmugning af kyllingehuse samt transport af dyr, foder og husdyrgødning mv.

Støjkilder fremgår af bilag 6.

3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til rystelser og vibrationer i forbindelse med det eksisterende staldanlæg. Støjkilderne er/bliver ventilationsanlæg, foderanlæg, pumper, korntørringsblæser, varmevekslere og andre maskiner.

3.7.3 Støv (B7, D1b)

Kørearealerne ved de eksisterende stalde er grusbelagte. Ved de nye kyllingehuse kommer der dels et betonareal ved den østlige ende af kyllingehusene, og derudover bliver resten af arealet ud mod Tovskovvej grusbelagt. Støv vil primært forekomme fra ventilationen samt opstå i forbindelse kørsel på grusarealer. Offentlige veje fejles, hvis der i forbindelse kørsel sker tilsvining af vejarealer.

Der kan forekomme en lille smule støv ved tipning af korn i korngraven i foderladen eller ved indblæsning af foder i fodersiloer. I fodersiloer blæses foderet ind under tryk, hvorfor en del af støvet vil blive trykket ud af siloerne. Der er endnu ikke taget stilling til, om der bliver etableret støv cykloner i forbindelse med de nye fodersiloer. Siloerne ligger så langt fra naboer, at eventuelt støv fra siloerne ikke vil kunne påvirke omgivelserne.

I forbindelse med kyllingehusene vil foderet blive ledt fra fodersiloerne ind i lukkede foderrum gennem lukkede rørsystemer. Her vil foderet blive vejlet og blandet og ledt videre ind i staldene.

Strøelsen, der vil blive benyttet i kyllingehusene, vil blive forbehandlet ved varmebehandling i overensstemmelse med Salmonellahandlingsplanen. Strøelsen vil bestå af fx snittet halm, spåner eller træpiller som støv er begrænset. I varme perioder vil der ske højtryksskøling af kyllingerne, hvilket vil medvirke til at binde eventuelt støv i staldene. Der er ligeledes etableret overbrusningsanlæg i slagtesvinestaldene.

3.7.4 Lys (B7, D1b)

Placering af udvendig belysning fremgår af bilag 6. Ved slagtesvinestalden er der kun udvendig belysning i forbindelse med stuehuset. I forbindelse med de nye kyllingehuse etableres der timer- eller sensorstyrede lamper på østgavlne af kyllingehusene. Lamperne indstilles, så de bliver nedadrettede, så det kun er nærområdet, der oplyses.

Lysset i staldene er tændt efter dyrenes behov. I kyllingehusene vil kravene til intensitet og lysprogram blive overholdt i forhold til Bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion til produktion af slagtekyllinger⁷.

Lyspåvirkning fra lastbiler er kortvarig. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved siloer, stalde, foderladen, gyllebeholderen og beholdere til vaskevand.

3.7.5 Skadedyr (B7)

Fluer bekæmpes i slagtesvinestaldene vha. rovfluer. Der forventes ikke behov for fluebekæmpelse i forbindelse med kyllingehusene, idet kyllingerne vil spise eventuelle fluer. Hvis der bliver behov for fluebekæmpelse i forbindelse med kyllingehusene, vil det ske i overensstemmelse med Institut for Agroøkologisk vejledning.

Der er indgået aftale med Ewers Skadedyr ApS om bekæmpelse af rotter og mus. Der er opsat et antal klappælder rundt omkring på ejendommen. Hvis der konstateres rotter, vil der endvidere blive opstillet kasser med rottegift. Ved kyllingehusene vil der ligeledes blive opstillet et antal fælder.

3.7.6 Transporter (B7)

Transporter til og fra husdyrbruget sker pt ad overkørslerne til Talindvej og den eksisterende markoverkørsel til Tovskovvej. I forbindelse med etableringen af de nye kyllingehuse, vil der blive etableret en ny overkørsel til Tovskovvej (se bilag 1).

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-17.00 på hverdage, dog vil der i forbindelse med udbringning af gylle køres uden for dette tidsrum for at få færrest muligt kørselsdage.

Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 2 gange dagligt (personale, dyrlæge, myndighedsbesøg mv.).

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Levering af foder (lastbil, kapacitet 36 ton)	-	maks. 152
Kørsel af foder fra Selskærvej 2 (traktor og vogn, kapacitet 5 ton)	ca. 170	maks. 195
Indlevering af smågrise (lastbil, ca. 600 dyr pr. gang)	ca. 8	ca. 8
Udlevering af slagtesvin (lastbil, ca. 190-210 dyr pr. gang)	ca. 20	ca. 20
Levering af kyllinger		ca. 8
Afhentning af slagtekyllinger (lastbil)	-	ca. 154
Afhentning af døde svin og kyllinger fra Talind 8 (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Transport af døde kyllinger til Talind 8 (rendegraver (Dakaspande i frontskovl))	-	ca. 52
Gylleudbringning (28 m ³ gyllevogn/nedfælder)	ca. 62	ca. 69
Gylleflytning til Selskærvej 2 (lastbil, kapacitet ca. 40 m ³)	ca. 14	ca. 14
Flytning af restvand (med tankvogn forventet kapacitet på 20 m ³)	-	ca. 30
Udbringning af restvand (28 m ³ gyllevogn)	-	ca. 22
Fyringsolie (lastbil)	-	ca. 8

⁷ Bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion til produktion af slagtekyllinger BEK nr. 1047 af 13/08/2018

Træpiller til opvarmning af stuehus	ca. 1	ca. 1
Dagrenovation (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Strøelse til kyllingehuse	-	ca. 8
I alt	ca. 306	maks. 819

Tabel 11: Skønnede antal transporter i nudrift og ansøgt drift

Herudover er der transporter med markmaskiner.

Gylletransporter er beregnet ud fra normaltproduktion af gylle.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)

3.8.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres på afhentningspladsen vest for den østligste indkørsel til Talind 8. Døde slagtesvin lægges på spalter og overdækkes med en presenning. Kyllinger kommer i plastcontainere i kølerum i forbindelse med kyllingehusene og køres forud for afhentning op til afhentningspladsen. Når der er registreret et dødt svin, tilmeldes det til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag.

3.8.2 Affald (B8)

Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler på ejendommen, idet bekæmpelsesmidler opbevares og håndteres på Selskærvej 2, hvor også maskiner serviceres og foruden på eksternt værksted. Der er derfor intet affald i form af spildolie, tomme olietromler, olie- brændstoffiltre og blyakkumulatorer.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør/modtageanlæg	Mængder
Olie- og kemikalieaffald:			
Spraydåser	Forrum ved slagtesvinestaldene	Transporterer selv til Vojens Genbrugsplads	ca. 20 stk.
Medicinrester	Forrum ved slagtesvinestaldene og kyllingehusene	Transporterer selv til Vojens Genbrugsplads	normalt intet
Kanyler	Forrum ved slagtesvinestaldene	Transporterer selv til Vojens Genbrugsplads	ca. 1 boks
Fast affald:			
Tom emballage (rent papir/pap)	Forrum ved slagtesvinestaldene og kyllingehusene	Transporterer selv til Vojens Genbrugsplads	maks. 50 kg
Tom emballage (rent plast)	Forrum ved slagtesvinestaldene og kyllingehusene	Transporterer selv til Vojens Genbrugsplads	maks. 50 kg
Jern og metal	Vest for maskinhuset	Lægges på vestsiden af maskinhuset og afhentes af Jels Produktforretning ApS	0-1 ton

Lysstofrør og LED-rør	Forrum ved slagtesvinestaldene og kyllingehusene	Transporterer selv til Vojens Genbrugsplads	ca. 10 stk.
Diverse brændbart	Forrum ved slagtesvinestaldene og kyllingehusene	Tages med til Selskærvej 2 hvor der er en container til brændbart affald	Tømmes efter behov
Døde dyr	På afhentningsplads	Daka	ca. 80 stk. svin og ca. 20.000 kyllinger

Tabel 12: Affaldshåndtering og mængder

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der er ingen olietanke på husdyrbruget på nuværende tidspunkt. Der forventes i forbindelse med et anlæg til opvarmning af kyllingehusene opsat en 5.900 l fyringsolietank mellem kyllingehusene.

Der benyttes varmekanon ved udtørring af slagtesvinestaldene. Varmekanonnen står på Selskærvej 2, hvor der også påfyldes diesel. Kyllingestalde vil blive udtørret med varmeanlæg (ribberør langs vægge).

Der er ingen andre olie- eller kemikalieoplag på husdyrbruget. Vaskemidler tages med fra Selskær 2. Vaske-midler til kyllingehusene vil blive opbevaret i et af forrummene til husene.

Som beskrevet i afsnit 3.8.2 er der intet kemirum på ejendommen.

3.8.4 Råvarer (B7)

Det primære råvareforbrug er foder og vand. Svinene fodres med eget produceret foder, der fremstilles på Selskærvej 2. Foderet til kyllingerne vil blive færdigfoder, der opbevares i 2 gange 3 fodersiloer mellem kyllingehusene.

Med hensyn til forbrug af foder og vand, så se punkt. 5.2.1 og 5.2.3.

3.8.5 Energiforbrug (B8)

Der vil primært blive anvendt el til ventilation, belysning, drift af foderanlæg, varmevekslere og øvrige elektriske maskiner.

Kyllingehusene vil blive isolerede og forventes opvarmet med fyringsolie. Stuehuset opvarmes træpiller. Med etablering af varmevekslere i forbindelse med kyllingehusene bliver energiforbruget væsentligt mindre, end hvis varmevekslerne ikke blev etableret. Rokkedahl oplyser i brochure⁸, at der kan forventes en energibesparelse på op til 80 %.

Den nye ventilation i kyllingehusene vil blive lavenergiforbrugende ventilationssystemer. Der er endnu ikke truffet valg om leverandør. I varme perioder vil gavlventilatorerne blive tændt for at sikre tilstrækkelig ventilation i kyllingehusene.

Alle ventilatorer vaskes/vil blive vasket i forbindelse med vask af de enkelte stalde (reducerer modstanden). Der er og kommer temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene i alle stalde.

⁸ https://rokkedahll.dk/wp-content/uploads/2020/03/Rokkedahl_Energi_Brochure_A4_8sider_Apr2019-UDEN-SK%E2%94%9C%C3%A5REM%E2%94%9C%C3%A5RKER.pdf

Der etableres LED-belysning i kyllingehusene. Belysningen i slagtesvinestaldene bliver løbende udskiftet til LED-belysning. På nuværende tidspunkt er ca. halvdelen af belysningen udskiftet til LED.

Der bliver installeret automatisk lysstyring og lysdæmpning i begge kyllingehuse.

Husdyrbrugets skønnede energiforbrug fremgår af nedenstående tabel.

Type	Forbrug nudrift	Skønnet forbrug ansøgt drift
EI	ca. 41.000 kWh	ca. 166.000 kWh
Fyringsolie til kyllingehuse	0 l	ca. 42.000 l

Tabel 13: Energiforbrug

3.8.6 Vandforbrug (B8)

Vand vil primært blive benyttet til drikkevand til dyr, vask af stalde, sanitære forhold og forbrug i boligen. Der kommer separat vandmåler til kyllingehusene.

Type	Forbrug nudrift	Skønnet forbrug ansøgt drift
Drikkevand og vaskevand	ca. 3.000 m ³	ca. 8.400 m ³

Tabel 14: Vandforbrug før og efter

Vandforbrug er inklusiv forbruget i det udlejede stuehus.

Ejendommen forsynes på nuværende tidspunkt med vand fra egen boring (DGU-arkiv nr. 142.365). Det er endnu ikke afklaret, om der skal etableres en ny boring til vand til kyllingehusene, eller om der kan trækkes en ledning fra boringen på Selskærvej 2. Der vil blive ansøgt om ny boring eller tilladelse til øget indvinding forud for etableringen af kyllingehusene.

Rengøring af maskiner kommer enten til at ske på en anden ejendom eller inde i kyllingehusene i forbindelse med tømning og rengøring af disse.

Der er 2 markvandingstilladelser til bedriftens arealer.

Drikkevandssystemerne bliver drikkenipler i begge kyllingehusene, og i slagtesvinestaldene er der vandkopper og foderautomater med drikkenipler.

Slagtesvinestaldene vaskes efter hvert hold, og det samme kommer til at ske for kyllingehusene. Overbrusningsanlæggene benyttes til iblødsætning af staldene.

3.8.7 Spildevand og restvand (B8)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen i bilag 2.

Tagvand fra det eksisterende bygnings sæt ledes så vidt vides alt sammen til en brønd syd for maskinhuset og videre til dræn. Der er ingen afløbsriste i forbindelse med arealer uden for bygningerne, hvorfor overfladevand fra arealerne ved de eksisterende bygninger nedsiver direkte. Der kommer heller ingen afløbsriste til overfladevandssystem i forbindelse med udenomsarealerne ved de nye kyllingehuse.

Sanitært spildevand fra stuehuset ledes fortsat til septiktank og efterfølgende nedsivningsanlæg. Der er ikke planlagt ændringer af udledningen fra stuehuset, da der ikke sker ændringer af afledningen herfra. Der kommer wc og bad i forbindelse med det ene forrum med afløb til en samletank på ca. 5 m³, der forventes at komme til at ligge mellem de to forrum. Samletanken vil blive tømt af tømningsfirma, der kører spildevandet til et spildevandsrensingsanlæg. Samletanken er vist på bilag 2 med forbindelse til det nordligste forrum, men wc/bad kan også blive etableret i det sydligste forrum.

Vaskevand fra kyllingehusene vil blive ledt til to serieforbundne opsamlingsbeholdere på samlet ca. 75 m³ via pumpebrønd og rørledninger. Opsamlingsbeholderne vil blive tømt vha. gyllevogn eller slamsuger og vil blive kørt til opbevaring i en anden beholder eller kørt direkte ud på marker med afgrøder, når dette er muligt. Ved udkørsel på mark vil næringsstofferne i vandet blive optaget af afgrøderne.

Der er en del dræn i området, hvor de nye kyllingehuse ønskes etableret. Dræn inden for 15 m fra de nye kyllingehuse vil enten blive lagt i faste rør eller omlagt. Tagvandet fra kyllingehusene vil blive ledt til et forsinkelsesbassin med videre afløb til det rørlagte vandløb, der ligger syd for kyllingehusene. Kommunen har meddelt, at såfremt udledningen fra bassinet bliver på maksimalt end 0,6 l/s/ha, svarende til naturlig afstrømning, så er der ikke behov for at der skal gives medbenyttertiladelse fra andre lodsejere, der afleder til vandløbet. Der er fremsendt beregninger til kommunen for et forsinkelsesbassin på 666 m³ med en udledning på 0,5 l/s. Det antages at udledningstilladelsen meddeles særskilt.

Befæstede kørearealer fremgår af ledningsplanen. De eneste befæstede arealer, der er i forbindelse med det eksisterende bygningsæt, er rampen i forbindelse med udleveringsrummet. Fra rampen ledes regnvand ind i gyllekanalen i udleveringsrummet.

I forbindelse med kyllingehusene etableres en betonplads på østsiden af husene, samt mellem husene, hvor fodersiloerne opstilles. Bortset fra områderne lige ved portene løber regnvand fra disse arealer ud på omgivende arealer, hvorfra det nedsiver. Områderne foran portene laves med hældning mod afløb i den østligste del af pladserne. Afløbene etableres med tætte dæksler, der løftes af umiddelbart før udmugning. Efter udmugning vaskes betonarealet og vaskevandet løber til afløbene, hvorefter dækslerne sættes på plads.

3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i forrum til slagtesvinestaldene samt i et af forrummene til kyllingehusene. Beredskabsplanen vil blive opdateret inden kyllingehusene tages i brug og ellers løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie eller kemikalier. Stalde, rørledninger til vaskevand og gyllebeholdere er og bliver etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gødnings- og vaskevandsproduktion (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderen er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekort ses det, at terrænet omkring gyllebeholderen er fladt og kun skrånede ganske svagt mod syd. Hvis der sker udslip af gylle, vil gyllen lægges sig på arealerne syd for gyllebeholderen. Skulle der ske et brud på gyllebeholderen, vil gyllen ikke kunne nå åbne eller rørlagte vandløb. I Beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

3.10 Forslag til egenkontrol (B7)

Ud fra dialog med Rokkedahl i andre sager med varmevekslere forslås nedenstående egenkontrolvilkår for varmevekslerne.

"Varmevekslerne skal være i drift når, der er dyr i kyllingehusene. Der skal installeres en timetæller, så den årlige driftstid kan dokumenteres. Varmevekslerne skal rengøres efter hvert hold slagtekyllinger. Ved driftsstop mens der er dyr i staldene, skal der tilkaldes service, såfremt anlægget ikke kan serviceres og idriftsættes af husdyrbruget selv inden for et døgn. I forbindelse med totalt nedbrud skal varmevekslerne være oppe at køre igen, inden der er gået en uge."

Rokkedahl oplyser, at anlægget er så driftssikkert og enkelt, at der ikke er behov for en fast serviceaftale, og at det er tilstrækkeligt, at der rekvireres service/reparation ved behov.

For at leve op til kravet om, at der årligt skal indsendes logbog for miljøteknologi forslås det, at der skal føres logbog over dato og art af servicebesøg samt over perioder, hvor varmeveksleren er slukket fx pga. reparation eller tomgangsperioder.

I forhold til ugentlig udslusning af gylle forslås følgende vilkår:

1. Efter ibrugtagningen af kyllingehusene skal gyllen i gyllekanalerne i sektionerne i slagtesvinestalden med drænet gulv og spalter, "Slagtesvinestald 1", udsluses mindst hver 7. dag.
2. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
3. Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 1. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2)

For at leve op til BAT med henblik på ammoniakreduktion er der behov for at anvende teknologi i form af varmevekslere. Effekten af varmevekslerne er indsat med 23 % i etape 2 og 26,5 % i etape 3, som er det nødvendige for at BAT-niveauerne kan overholdes.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at det vejledende BAT-krav for ammoniak er overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5067	134	5201
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5063	134	5197
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	4
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 15: Samlet BAT-beregning (etape 3)

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Nyt kyllingehus 1	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,57	0,74
Nyt kyllingehus 1	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,57	0,74
Nyt kyllingehus 2	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,57	0,74
Nyt kyllingehus 2	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,57	0,74
Slagtesvinestald 1, sektion 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Slagtesvinestald 1, sektion 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 16: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning (ny eller eksisterende stald)

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Der er ca. 49 km fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse i fugleflugt.

3.13 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen så skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Talind 8 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

”Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter.”

Det er ansøgers vurdering at to kyllingehuse på maks. 34,2 m x 113 m svarer til en kyllingeproduktion inden for normal størrelse. Ældre kyllingebur af samme størrelse vil ofte have smallere men flere stalde. Andre kyllingebur har også forrum og udvendige fodersiloer og mange har efterhånden også varmevekslere. Anlægget vurderes derfor ikke at have en speciel industrilignende karakter.

I vejledningen gøres endvidere opmærksom på, at nye stalde og anlæg ud fra landskabelige hensyn skal placeres i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, således at ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer m.v. udgør en hensigtsmæssig helhed, samt at kommunen skal foretage en konkret vurdering af, om der foreligger en særlig begrundelse for at fravige dette udgangspunkt.

I denne sag kan kyllingehusene ikke ligge i tilknytning til de eksisterende bygninger, idet lugtgeneafstandene ikke kan overholdes, og der ikke eksisterer nogen teknologi, der kan nedsætte lugtemissionen fra stalde til

kyllingeproduktion. Forud for ansøgningen har der derfor været indsendt en forespørgsel til Haderslev Kommune med to forskellige placeringer af kyllingehusene, men hvor kun denne ene placering overholdt lugtge-
neafstandene. I Miljøstyrelsens vejledning står: *"I ansøgninger om godkendelser og tilladelser vil der skulle redegøres for, hvorfor bebyggelse eventuelt ønskes opført uden for de hidtidige bebyggelsesarealer. Kommunen må således som led i vurderingen af landskabshensynene forholde sig til dels begrundelsen for en fritliggende placering, dels den konkrete placering og indpasning i landskabet m.v. Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt. Som eksempel på forhold, der efter omstændighederne kan begrunde, at ny bebyggelse placeres uden for ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer kan nævnes, at krav til afstand til omboende m.v. ikke vil kunne overholdes, hvis bebyggelsen placeres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse, og ansøger dokumenterer, at der realistisk set ikke er tekniske muligheder for at afhjælpe de gener, der gør, at bygningen ikke kan placeres sammen med den øvrige bebyggelse."*

Kommunen har på baggrund af forespørgslen udtalt: *"Haderslev Kommune er indstillet på at realitetsbehandle en eventuel miljøansøgning, men gør opmærksom på, at der i en kommende sagsbehandling kan vise sig forhold, der kan medføre afslag på ansøgningen. Der er grund til også at være opmærksom på den opsættende virkning af en mulig klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af kommunens eventuel fremtidige miljøgodkendelse af barmarksprojektet."*

Se afsnit 3.4 i forbindelse med eventuelle krav til afskærmende beplantning.

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 6 skal ansøgningen på passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)

(Kulturarv og landskabet)

Landskab

Som beskrevet under punkt 3.4 ligger husdyrbruget uden for alle landskabelige udpegninger, dvs. uden for Kulturhistoriske bevaringsværdier, Værdifuldt kulturmiljø, Bevaringsværdige landskaber, Større sammenhængende landskaber og Specifik geologisk bevaringsværdi, men inden for Særlige værdifulde landbrugsområder og i område, hvor skovrejsning er uønsket. Endvidere kommer de nye kyllingehuse til at ligge inden for et område, der i kommuneplanen er udlagt til tekniske anlæg og vindmølleplanlægning.

Da det forventes, at kommunen stiller vilkår om afskærmende beplantning rundt om kyllingehusene, og det ønskes at opføre kyllingehusene og siloerne i grå/sorte farver (se punkt 3.2), med stalde med en kiphøjde ca. 8 m over terræn og siloer i ca. 12 m over terræn, vurderes anlægget med de afdæmpede farver og den afskærmende beplantning ikke at fremstå som et fremmedelement i landskabet. Der er i området i forvejen en del landejendomme og husdyrbrug.

De eksisterende slagtesvinestalde og øvrige tilknyttede bygninger er afskærmet mod syd og delvist mod øst af eksisterende beplantning samt af læhegn i marken mod vest og langs vejen (Talind) mod nordvest. Der er ingen planer om at ændre på den eksisterende beplantning. Som tidligere beskrevet vil der blive plantet en række tætplantet hvidtjørn umiddelbart nord for det nordligste kyllingehus samt langs Tovskovvej mod syd (se bilag 7).

I Kommuneplanen står følgende retningslinjer for særligt værdifulde landbrugsområder:

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

For områder, hvor skovrejsning er uønsket står der reelt intet under retningslinjen (kun en korthenvisning). Det fremgår ikke, af hvilken årsag udpegningen er sket.

Etableringen af de nye kyllingehuse vurderes derfor at være i overensstemmelse med retningslinjerne.

Som tidligere beskrevet varierer terrænet hvor kyllingehusene etableres med ca. 1,0 m med et svagt fald mod syd. Det forventes, at kyllingehusene etableres i ca. kote 38,5 midt i terrænet. Der vil derfor maksimalt ske terrænregulering med +/- under en meter.

Kulturarv

I området, hvor kyllingehusene skal ligge, er der ikke registreret fund eller fortidsminder (se figur 3). Dette er dog ikke ensbetydende med, at der ikke kan stødes på fund og fortidsminder i forbindelse med etableringen af kyllingehusene, da der generelt er registreret mange fund og fortidsminder i området. Der skal der i forbindelse med gravearbejde derfor være særlig fokus på at stoppe udgravningen og tilkalde Haderslev Museum, hvis der stødes på fortidsminder.

Samlet set vurderes det, at udvidelsen ikke vil kunne påvirke landskab eller kulturarv negativt. Da der ingen landskabelige udpegninger er i området, burde afskærmende beplantning i princippet være unødvendigt.

Da der er tale om et nyt fritliggende staldanlæg er det dog aftalt med kommunen, at der plantes en række tætplantede hvidtjørn umiddelbart nord for det nordligste kyllingehus samt langs Tovskovvej mod syd. Mod syd og vest vil kyllingehusene være afskærmet af eksisterende læhegn. Der kan evt. stilles vilkår om, at læhegnet mod syd og vest skal bibeholdes, hvis dette skønnes nødvendigt.

Afstandskrav

Alle afstandskrav jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 overholdes for de nye kyllingehuse. Afstanden fra Slagtesvinestald 2 til stuehuset er på 0 m. Det antages, at forholdet betragtes af kommunen som et eksisterende lovligt forhold, der ikke kræver fornyet dispensation.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission (D1c)

(Menneskers sundhed, luft)

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-niveauet for ammoniak overholdes (se punkt 3.11). BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Da BAT-niveauet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

Som beskrevet etableres varmevekslere i forbindelse med kyllingehusene.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakdepositionen til nærmeste natur er beskrevet under punkt 3.5.

Ammoniaktotaldepositionen til nærmeste kategori 1 natur, som ligger i Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam ca. 7 km sydøst for husdyrbruget, er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Husdyrgodkendelse.dk understøtter ikke beregninger længere væk end 4 km fra husdyrbruget og vil altid vise 0,0 kg NH₃-

N/ha/år, når afstanden er større end 4 km. Det er således ikke relevant at tjekke op på, om der kan være kumulation med andre husdyrbrug i forhold til kategori 1 naturen.

Ifølge kortene i Husdyrgodkendelse.dk er nærmeste kategori 2 natur et overdrev nord for Sommersted godt 2 km nord for husdyrbruget. Her beregnes totaldepositionen til 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Haderslev Kommune har tidligere haft udpegninger af flere områder med kategori 2 natur, end dem der fremgår af Husdyrgodkendelse.dk. Kommunen har imidlertid ændret opsætningen af kommunens hjemmeside, hvorefter der ikke længere er adgang til kortene.

I forhold til kategori 3-natur er der udpeget en række moser 600-800 m fra husdyrbruget. Den maksimale ammoniakmerdeposition er på 0,6 kg NH₃-N/ha/år i forhold til både 8 års drift og nudrift til mosen øst for Tovskovvej. Mosen er siden forespørgslen til kommunen blevet taget ud af kort over § 3 natur. På kort på Danmarks Miljøportal fremgår § 3 udpegningen som mose således kun på kort over historiske udpegninger.

Mosen mod nord er ligeledes den nærmeste udpegede potentielle ammoniakfølsomme skov.

I forhold til øvrig natur, som er en række søer, er den største merdeposition til den nærmeste sø på ca. 0,8-1,5 kg NH₃-N/ha/år i forhold til både 8 års drift og nudrift afhængigt af, om der vælges ruhed for naturtyper vand (V) eller skov (S).

Tålegrænser for natur fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvlavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 17: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁹.

Total-kvælstofdepositionen i nærområdet ligger ifølge kortene på Danmarks Miljøportal under laget "Miljøbeskyttelse: Forurening, Luft og National – Kvælstoftotal afsætning" på 14,3 kg N/ha/år i det 5,6 km x 5,6 km grid, som husdyrbruget ligger i.

Ingen af de øvre tålegrænser for terrestrisk natur i nærheden af husdyrbruget er overskredet, når man lægger kvælstofdepositionen for kommunen sammen med den beregnede totaldeposition for de udpegede naturområder (se tabel 8).

På grund af søens beliggenhed omkranset af intensivt dyrkede marker og jernbanen, vurderes søen ikke at være særlig sårbar, hvorfor merdepositionen ikke skønnes at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning.

⁹ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taaelegraenser.pdf

På baggrund af ovenstående vurderes det, at udvidelsen ikke kan påvirke de omgivende naturtyper negativt.

Bilag IV arter

Som beskrevet under punkt 3.5 er de potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området flagermus, odder, birkemus, markfirben og en række padder.

Der, hvor de nye kyllingehuse skal ligge, er der i dag intensivt dyrket mark.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssted for flagermus.

Flere af områdets søer og moser **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Nærmeste økologiske forbindelse går langs Selskær Bæk, Aaleenge mv. syd for husdyrbruget. Bækken vil være den nærmeste lokalitet, hvor oddere vil kunne have yngle- eller levesteder.

Der mangler generel viden om birkemus krav til levesteder, udbredelse, forekomster, bestandsstørrelser og -tætheder. De er fundet i ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, væld-områder, fjordskrænter og nogle steder i plantager og skove.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. De nærmeste potentielle lokaliteter nær husdyrbruget vil således være jernbaneskråningen og de nærliggende diger. Digerne er dog lave, en del er beplantede, og digerne ligger primært som skel mellem intensivt dyrkede marker, hvorfor de næppe vil være attraktive for markfirbenene.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt da der ikke fjernes hverken træer, stenkunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters yngle- eller levesteder negativt.

4.4 Lugtgener for omboende (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Lugtberegningerne er beskrevet under punkt 3.6. Lugtberegningerne sker i overensstemmelse med Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der gøres opmærksom på, at gyllebeholdere pr. definition ikke medfører lugtmission.

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgenafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgenafstandene.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

4.5 Støjgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af støj fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.1.

Støj, herunder lavfrekvent støj, vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, idet nærmeste nabo ligger ca. 4-500 m fra centrum af henholdsvis slagtesvinestaldene og de nye kyllingehuse.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 4.10.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes, og det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

4.6 Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis stuehuse ligger meget tæt på veje, hvor der foregår trafik af lastbiler og traktorer med gyllevogne m.v.

Se yderligere om transport under punkt 4.10.

Med afstanden til naboer fra stationære eller mobile kilder på ca. 4-500 m, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

4.7 Støvgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af støv fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.3.

Med den beskrevne håndtering af foder og strøelse, vurderes det, at støvemissionerne er bundet/reduceret, således at der ikke er behov for at behandle afgangsluften fra staldanlæggene ved hjælp af fx et luftrensningssystem. Rokkedahl oplyser i brochure, at varmevekslere reducerer støvemissionen fra kyllingehuse, men angiver ikke den procentuelle reduktion.

Med ca. 4-500 m til nærmeste nabo vurderes støv at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer. Som nævnt fejles veje, hvis der i forbindelse kørsel sker tilsvining af offentlige vejarealer.

Det vurderes, at der under normale driftsforhold ikke vil kunne forekomme støvemissioner fra husdyrbruget, der kan genere naboer eller være sundhedsskadelige.

4.8 Lyspåvirkninger (D1c)

(Landskabet og gener for mennesker)

Belysningen på husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.4.

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer, dels pga. kildernes lysstyrke og placering og afstanden til naboerne. Lamperne på østgavlene af kyllingehusene bliver nedadrettede, så det kun er nærområdet, der oplyses.

Med placeringen af den udvendige belysning og belysningsforholdene i staldene samt den faktiske afstand til naboer, vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

4.9 Skadedyr (D1c)

(Gener og menneskers sundhed)

Bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter og mus) er beskrevet under punkt 3.7.5.

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller risiko for, at naboers sundhed påvirkes negativt.

4.10 Transporter (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Transporter i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.6.

Antallet af transporter stiger til knap 2,7 gange så mange, som før kyllingehusene etableres, hvilket er et anseeligt antal, men ikke flere end der er behov for.

Som nævnt sker alle transporter ad overkørsler til Talind og Tovskovvej. Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af overkørslerne. Det vurderes således, at ingen naboer vil blive generet af opbremsninger i forbindelse med kørsler til og fra husdyrbruget, samt at transporterne ikke vil adskille sig fra øvrige tunge transportere på vejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transportere.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transportere.

4.11 Energi (D1c)

(Klima)

Se punkt 5.2.2.

4.12 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)

(Vand)

Vandforbrug

Se punkt 5.2.3.

Grundvand og overfladevand

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområde indenfor nitratfølsomme indvindingsområder men uden for indsatsområde indenfor sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse og indvindingsoplande inden og uden for OSD.

De eksisterende stalde, gyllebeholder, kanaler og gyllerør m.v. er etableret tætte og de nye stalde, pumpebrønd, rørledninger og opsamlingsbeholdere vil ligeledes blive etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Ved udlægning af dybstrøelse/kompost i markstak overdækkes stakken med det samme, og det iagttages at markstakken overholder afstandskravene til dræn, vandløb, søer, borer, skel, vej, nabo osv., samt at stakken ikke lægges samme sted igen, før der er gået minimum 5 år.

Som beskrevet under punkt 3.8.7 ønskes dræn inden for 15 m fra de nye kyllingehuse lagt i faste rør eller omlagt og tagvandet fra kyllingehusene ønskes ledt til et nyt forsinkelsesbassin med videre afløb til det rør-lagte vandløb syd for kyllingehusene. Vandet der ledes til forsinkelsesbassinet vil udelukkende bestå af regnvand samt eventuelle støv- og jordpartikler.

Med den beskrevne håndtering af vaskevand og overfladevand på husdyrbruget, vurderes risikoen for forurening af vandmiljøet at være meget begrænset.

4.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)

(Jordarealer og jordbund)

Da stalde, gyllerør, forbeholdere og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

Eventuelt overskudjord (muldjord) fra udgravning i forbindelse med kyllingehusene forventes lagt i lavninger på markarealer i en højde af maksimalt ½ m.

Området, hvor de nye kyllingehuse ønskes etableret, ligger i råstofgraveområde. Råstofplanens retningslinje 7.2.1 bestemmer bl.a.:

Graveområder og interesseområder skal beskyttes mod anden anvendelse, der kan hindre råstoffernes udnyttelse. Kommuner og andre myndigheder skal respektere råstofplanen. Det betyder, at myndighederne gennem planlægning og administration af lovgivning skal sikre denne beskyttelse, herunder ved:

[...]

Konkrete ansøgninger om ændret anvendelse og anlæg

- *at der alene må meddeles tilladelser eller dispenseres til ændret arealanvendelse og anlæg, der hindrer råstoffernes udnyttelse på kort og på lang sigt, i de tilfælde hvor kommunen har taget stilling til, at der ikke kan meddeles afslag i medfør af lovgivningen.*

Forespurgt om den konkrete ønskede placering har Regionen vurderet følgende:

Regionen lægger vægt på at Haderslev Kommune vurderer, at der ikke kan meddeles afslag til byggeriet, da der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri og at kommunen vurderer, at den viste placering er den mest hensigtsmæssige under inddragelse af bl.a. afstandskrav og driften af virksomheden.

Samtidig er de nye bygninger placeret i kanten af graveområdet, hvilket gør at det er en begrænset råstofressource der beslaglægges.

Samlet set vurderer regionen, at det ansøgte ikke er i strid med råstofplanen.

Affald

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.

4) Anden nyttiggørelse.

5) Bortskaffelse.

Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker efter gældende regler, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner afleveres som brændbart affald.

Det vurderes derfor, at affaldshierarkiet iagttages, og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativer.

Opbevaring af olie og kemikalier samt beredskabsplan

Det vurderes at kemikalier opbevares miljømæssigt forsvarligt, når de opbevares som beskrevet under punkt 3.8.3. Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvori det bl.a. er en instruks til brug ved uheld med olie og kemikalier.

4.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarerstyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

4.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)

Med ca. 49 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 4.3.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, er det nærmeste husdyrbrug ansøgers eget husdyrbrug på Selskærvej 2.

De eneste tunge transportere, der sker mellem ejendommene, er transportere af foder mellem Selskærvej 2 og slagtesvinestaldene på Talind 8. Herudover kan der være personaletransport i personbiler.

I forhold til støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transportere vurderes der ikke at kunne være kumulation pga. afstanden, samt de genebegrænsende tiltag.

4.16 Alternative løsninger (D1d)

Ansøgningen indsendes for at få mulighed for at etablere to nye kyllingehuse og sekundært til at opnå fri produktion på eksisterende produktionsarealer i de eksisterende slagtesvinestalde.

Forud for forespørgslen til kommunen, blev det undersøgt, hvor de to nye kyllingehuse kunne placeres. Det blev hurtigt klart, at de ønskede m² produktionsareal ikke kan lægges i tilknytning til det eksisterende bygningssæt, da lugtgeneafstandene så ikke kan overholdes. Da der ikke er særlige landskabelige udpegninger i området syd for det eksisterende bygningssæt, og da der her kan findes en placering, hvor beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak kan overholdes, blev der derfor indsendt en forespørgsel på to nye øst-vest beliggende stalde ud for en eksisterende overkørsel til Tovskovvej. Som tidligere beskrevet, er Haderslev Kommune positivt indstillet over for placeringen af staldene på åben mark syd for det eksisterende bygningssæt på Talind 8.

I forbindelse med udarbejdelsen af ansøgningen om miljøgodkendelsen, er det kommet frem, at det rørlagte vandløb syd for de to ønskede kyllingehuse reelt har et anderledes forløb end angivet på diverse offentligt kortmateriale. Kyllingehusene er derfor flyttet og drejet lidt, så de kan overholde afstandskravet til det rørlagte vandløb.

I forhold til farvevalg er der valgt grå/sorte farver for at gøre den visuelle påvirkning af landskabet så lille som mulig. Såfremt Haderslev Kommune har andre forslag til farver, er ansøger villig til at drøfte dette.

Det var oprindeligt ønsket, at en allerede eksisterende vejoverkørsel fra marken og ud til Tovskovvej ud for Kestrupvej skulle udvides. Kommunen har dog anbefalet at overkørslen bliver flyttet længere mod nord af trafikikkerhedsmæssige årsager. Der er derfor sket tilpasning af kortbilag med en ny overkørsel godt 60 m nord for Kestrupvej.

Der kunne alternativt etableres en vej op til de eksisterende bygninger, så den eksisterende vejoverkørsel til Talind kan benyttes. Da der ikke er behov for at foretage transporter mellem slagtesvinestaldene og kyllingehusene i det daglige, er dette fravalgt.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen med de to nye kyllingehuse mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion som tilladt på nuværende tidspunkt.

Af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger kunne der være valgt fuld luftrensning på slagtesvinestaldene og eventuelt teltoverdækning af gyllebeholderen. Luftrensning af afkastluften fra slagtesvinestaldene ville være meget omkostningsfuldt, da der er tale om eksisterende stalde, der ikke er indrettet med henblik på at tilkoble luftrensning. Endvidere udgør lugtemissionen fra slagtesvinestalden en væsentlig mindre del end lugtemissionen fra kyllingehusene.

For kyllingehuse er der ikke godkendt andre ammoniakreducerende teknologier end varmevekslere.

Som beskrevet er der i ansøgningen indbygget et alternativ med og uden verandaer. Verandaerne er medtaget for at få mulighed for at kyllingerne kan komme ud få frisk luft, såfremt dette fremadrettet bliver et lovkrav. Som nævnt forventes verandaerne ikke etableret med det samme, og det vides ikke, om de nogen sinde vil blive det.

4.17 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet under punkterne 4.4-4.10 og 4.14 (befolkningen og menneskers sundhed), 4.2 og 4.3 (biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter), 4.11-4.13 (jordarealer, jordbund, vand, luft og klima) samt 4.1 (materielle goder, kulturarv og landskabet).

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger, som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

4.18 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholder, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådan situation skal håndteres. Beredskabsplanen vil blive opdateret løbende.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie og lignende.

4.19 Oplysninger om konsulenten (A4)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 17 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

5.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger senere ophører med husdyrproduktionen, er det enten fordi staldanlæggene sælges, udlejes til anden side, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin eventuelle kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

5.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

5.2.1 BAT-Råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Som tidligere beskrevet vil ansøger bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Slagtesvinene fodres med en enhedsblanding og kyllingerne vil blive fasefodret.

Det maksimale foderforbrug til 3.900 slagtesvin 30-120 kg og 1.000.000 slagtekyllinger til maks. 45 dage er anslået til maks. 6.400 ton foder.

5.2.2 BAT-Energi (C2)

Energiforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.4. Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 10 kWh pr. slagtesvin. Dette stemmer meget godt overens med det nuværende forbrug på 41.000 kWh, idet der også benyttes el til stuehuset og de øvrige driftsbygninger. El-forbruget til kyllingehusene er skønnet til ca. 125.000 kWh ud fra forbrug i tilsvarende kyllingehuse. Et samlet elforbrug på 166.000 kWh skønnes derfor at være inden for normen.

Fyringsolieforbrug til opvarmning af stalde er skønnet ud fra oplysninger om Klimavenlige tiltag i slagtekyllingeproduktionen og den økologiske konsumægsproduktion 2013¹⁰ (0,42 kWh pr. slagtekylling og 10 kWh svarer til 1 l olie).

Der er gjort overvejelser om, hvordan husdyrbruget kan indrettes mest muligt energieffektivt. Kyllingehusene etableres med isolerede sandwichpaneler, og der forventes etableret et oliefyr til opvarmning, der etableres varmevekslere, der etableres LED-belysning og der etableres ventilation med lavenergiventilatorer og energibesparende styring.

Varmevekslerne er et luft til luft system, som udtørre strøelsen i staldene, hvorved nedbrydningen af urinsyre til ammoniak reduceres. Endvidere opvarmer varmeveksleren den indsugede luft vha. den varme luft, der suges ud af stalden. Herved reduceres energiforbruget til opvarmningen af staldene med op til 80 % (kilde = Rokkedahl), samtidig med at ammoniakemissionen reduceres med op til 30 %.

Forbrug af elektricitet og olie vil blive opgjort årligt i forbindelse med regnskabet.

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Det har ikke været muligt at finde standardtal for energiforbrug for fjerkræproduktioner i håndbøger. I "Faglig redegørelse og teknologiliste 2018 til brug i forbindelse med ordningen vedrørende tilskud til investeringer i nye teknologier"¹¹ er der opgivet tal for forbrug til belysning og ventilation med og uden LED-belysning og med og uden lavenergiventilation. Der er dog ikke tal for et fuldstændigt elforbrug.

I forhold til BAT-konklusionen (1.6) vurderes det, at der vil blive anvendt BAT i forhold til energi, idet der er kommet højeffektive varme, køle- og ventilationssystemer, vægge og lofter bliver isolerede, der etableres energieffektiv belysning og der etableres varmevekslere (luft til luft system).

5.2.3 BAT-Vand (C2)

Vandforbruget i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.5.

Vandbesparelse i kyllingehusene opnås ved at opsætte drikkenipler. Drikkeniplerne placeres højt for at lette dyrenes vandoptagelse. Der kommer daglig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuelle lækager.

Det forventes at blive etableret vandalarmer i forbindelse begge kyllingehuse. Vandalarmer fungerer på den måde, at der går en alarm, hvis der bruges mere vand end en forudbestemt mængde, som alarmen er indstillet til.

Vandforbruget til slagtesvinene er skønnet ud fra normtal¹². Anslås 8 l pr. dag pr. slagtesvin bliver dette ca. 2.800 m³ pr. år ved fuld produktion.

¹⁰ https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/public/f/8/0/klima_del2_dk.pdf

¹¹ https://lbtst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Projekttilskud/Landdistrikter/miljoeteknologi_2018/Miljoeteknologirapport_13-06-2018_teknologi_6.1_6.2_og_6.3_praeciseret_.pdf

¹² <https://svineproduktion.dk/viden/i-stalden/foder/vand/vandbehov>

Vandforbruget til drikkevand til kyllingerne anslås ca. 5 liter pr. produceret kylling, svarende til ca. 5.000 m³ ved 1.000.000 slagtekyllinger. Hertil kommer vand til overbrusning/højtrykskøling og rengøring, hvilket anslås til ca. 600 m³.

Alt i alt ca. 8.400 m³ ved fuld produktion.

I forhold til BAT-konklusionen (1.4) vurderes det, at der vil blive anvendt BAT i forhold til effektiv vandudnyttelse, idet der installeres vandalarmer, der vil ske daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der vil blive anvendt højtryksrensere ved vask, drikkevandssystemet bliver drikkenipler samt at stalde vil blive sat i blød forud for vask.

5.2.4 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget får mere end 40.000 stipladser til fjerkræ, bliver det omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin.

Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

BAT-konklusionerne er indarbejdet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, de særlige regler for IE-brugene samt beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrbrugloven, sikrer at der leves op til BAT, når overholdelse af lovgivningen suppleres med et miljøledelsessystem (1.1) og en beredskabsplan samt almindelig sund fornuft. Miljøledelsessystemet vil blive udarbejdet forud for i brugtagningen af kyllingehusene. Husdyrbruget skal ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen en gang årligt fremsende dokumentation for gennemførelse og overholdelse af miljøledelsessystemet til kommunen.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne opdateres minimum en gang årligt og endvidere umiddelbart før kyllingehusene tages i brug. Husdyrbruget skal ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen en gang årligt fremsende dokumentation for logbog over gennemførte kontroller, reparationer og vedligeholdelsestiltag samt gennemførte forebyggende foranstaltninger håndtering af uheld, tiltag til at begrænse skader m.v. til kommunen.

Husdyrbruget vil endvidere udarbejde oplæringsmateriale, som sikrer oplæring af personale i relevant miljølovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning og styring, reparation og vedligeholdelse af udstyr samt en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget. Planen vil indeholde krav til regelmæssig kontrol af nedenstående punkter (såfremt de enkelte dele forefindes på husdyrbruget):

- gyllebeholder (minimum årlig kontrol for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- gyllepumper, -mikser, -separatorer og spredere
- forsyningssystemer til vand og foder
- varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner)
- udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen
- maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dysse, som begge skal være i god stand

Såfremt kontrollen afdækker behov for reparation eller anden vedligeholdelse, vil dette blive iværksat med det samme.

Ernæringsmæssig styring (1.3) kommer bl.a. til at ske gennem fasefodring af kyllingerne med tørfoderblandinger, der tilpasses dyrenes behov i produktionsperioderne. Se punkt 3.11.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusionen. Husdyrbruget skal en gang årligt ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremsende dokumentation for overholdelse af fodringskrav til kommunen.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) vil blive sikret bl.a. ved at vaskevand vil blive håndteres i et lukket system med tætte kanaler, opsamlingsbeholder, rørledninger og gyllebeholder. Endvidere vil der blive benyttet højtryksrensere ved rengøring, og der er og kommer vandbesparende drikkevandssystemer i staldene. Af regnvand tilledes der kun det regnvand til gyllebeholderen, der falder i selve gyllebeholderen samt på udleveringsrampen i forbindelse med slagtesvinestalden.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission vil husdyrbruget holde strølsen tør, overdække markstakke, minimere omrøring af gylle samt ved at udbringe gylle med slæbeslanger (1.9).

Med husdyrbrugets indretning kommer der ikke markante støjkluder, der kan genere naboerne. De primære støjkluder er transport, ventilation, og aftipning af korn i korngrav samt indblæsning af foder i siloer. Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne, og der ikke forventes at komme det på grund af afstanden til nærmeste naboer, er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring og håndtering af gylle i stabile, tætte kanaler, rørsystemer og beholdere. Gyllebeholderne er omfattet af den 10 årige gyllebeholderkontrol. Endvidere inspiceres gyllebeholdere årligt i forbindelse med bundtømning. (1.11).

Der føres journal over spredning af husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Udbringning af gylle sker i overensstemmelse med den generelle lovgivning, hvilket stort set også sikrer, at husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med BAT. I lovgivningen er der bl.a. fastsat regler om afstande i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på skrånende arealer op til vandløb og søer, afstande til drikkevandsboringer og forbud mod udbringning på vandmættet, oversvømmet, frossen jord eller snedækket jord. (1.13). Ved varsel om umiddelbart forestående skybrud eller tilsvarende udbringes der ikke på arealer med risiko for afstrømning. I forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen planlægges mængder og tidspunkt for fordelingen af husdyrgødningen under hensyntagen til det valgte sædskiftes behov for næringsstoffer, jordbundstypen og eventuel vanding. I forbindelse med planlægningen tjekkes desuden, at N- og P-loftet jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen bliver overholdt. Såfremt der trods ovenstående forholdsregler opdages tegn på afstrømning til sårbare arealer, vil der blive taget affære og om nødvendigt foretaget afhjælpende foranstaltninger og ringet til miljøvagten, hvis der er sket forurening af fx et vandløb.

Ca. 50 % af gyllen fra bedriften udbringes med gyllevogn med slæbeslanger og ca. 50 % udbringes med nedfælder. Dybstrøelse vil blive udbragt med møgspreader. Såfremt husdyrbrugets dybstrøelse leveres til biogasanlæg, vil der udelukkende ske udbringning af flydende gødning.

Det er en maskinstation, der står for udbringning af husdyrgødningen, mens bedriften selv står for sprøjtningen med egen marksprøjte. Marksprøjte efterses og serviceres løbende, de lovpligtige syn overholdes, og det kontrolleres løbende, at sprøjten er indstillet til korrekt dosering. Det antages, at maskinstationen vedligeholder gyllevogne og nedfældere, så de fungerer korrekt.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på husdyrbruget i forbindelse med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderlade og fodersiloer og ledes ud i staldene gennem rørsystem. Der forventes ikke at ske monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den forventede begrænsede støvemission fra siloer og stalde (1.8).

Der vil minimum ske årlig registrering af vand-, el- og brændstofforbrug. Der vil blive registreret antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte foderemængder. Gødningsproduktionen vil blive beregnet i gødningsregnskabet.

Dybstrøelsen fra kyllingehusene vil kommes direkte i vogne/containere og køres i markstak, hvor det stakkes op og overdækkes med tætsluttende og vandtæt materiale. Alternativt bliver dybstrøelsen udbragt med det samme. Alternativt vil dybstrøelsen blive leveret til biogasanlæg (1.10).

Der sker ingen forarbejdning af husdyrgødningen på husdyrbruget (1.12)

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 5.2.2 og 5.2.3. Husdyrbruget skal ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen en gang årligt fremsende logbog for driften af varmeveksleren til kommunen.

6. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse/ændring af husdyrbruget på Talind 8 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

7. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Beregning af produktionsarealer

Bilag 4: Skitse over Slagtesvinestald 1

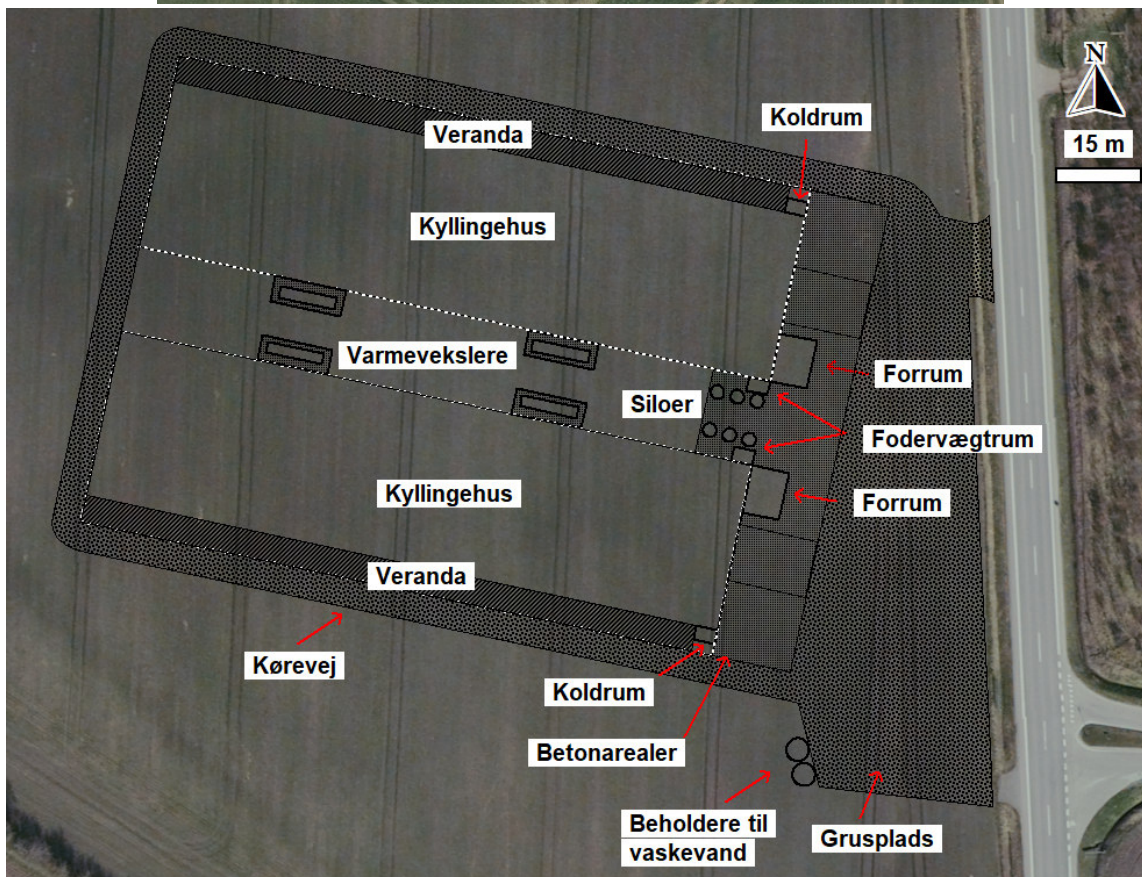
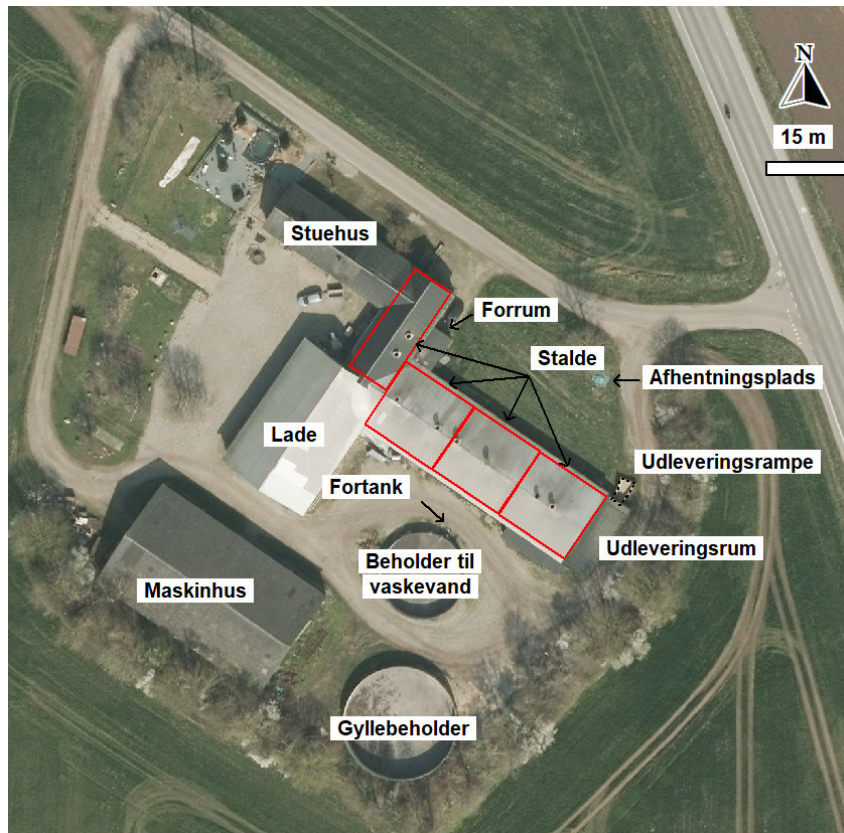
Bilag 5: Skitse over Slagtesvinestald 2

Bilag 6: Kort over interne transportveje, støj- og lyskilder

Bilag 7: Beplantningsplan

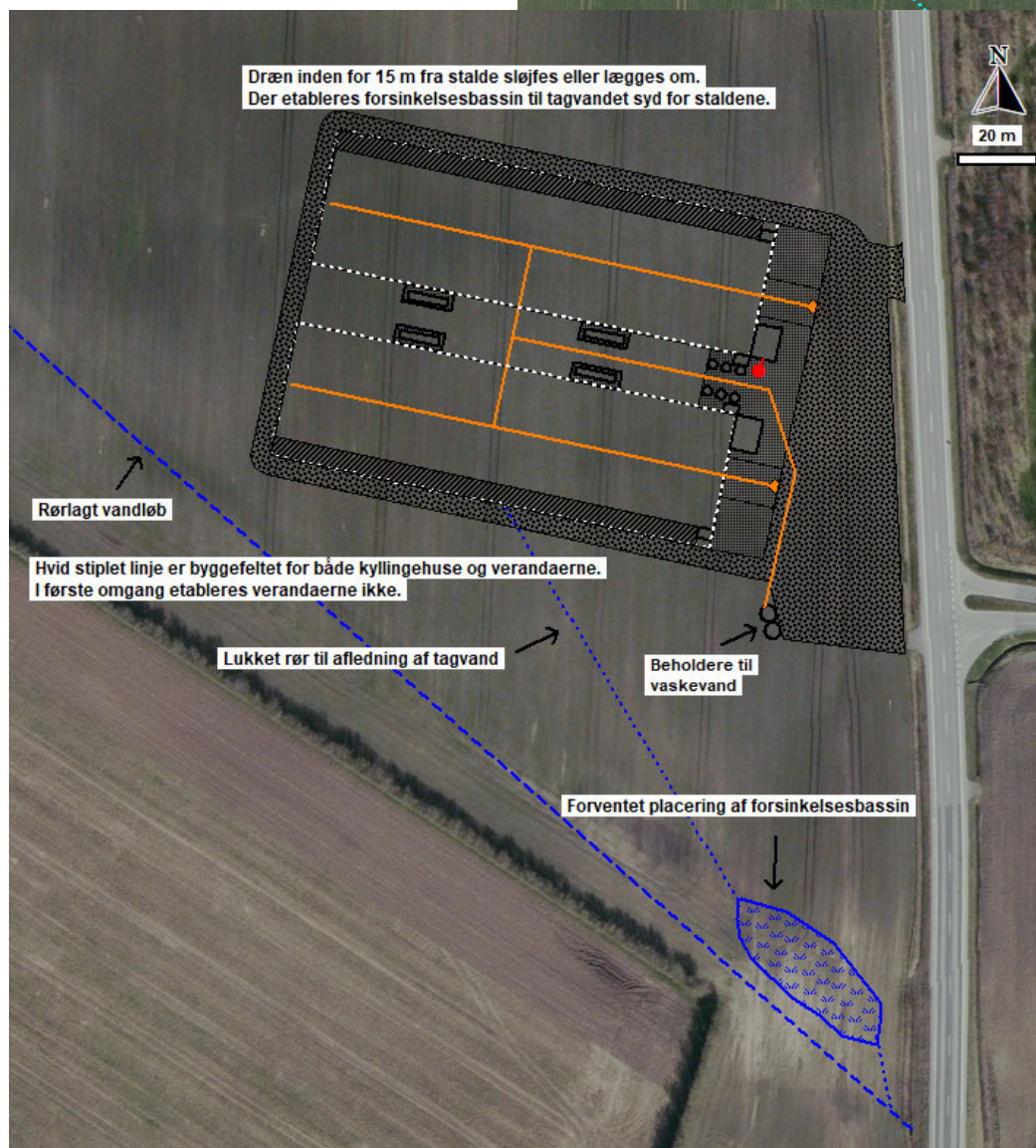
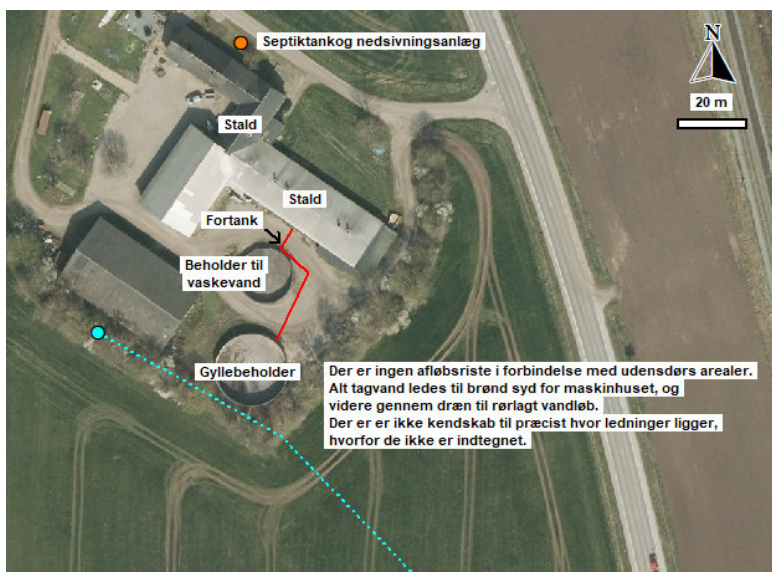

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Ledningsplan

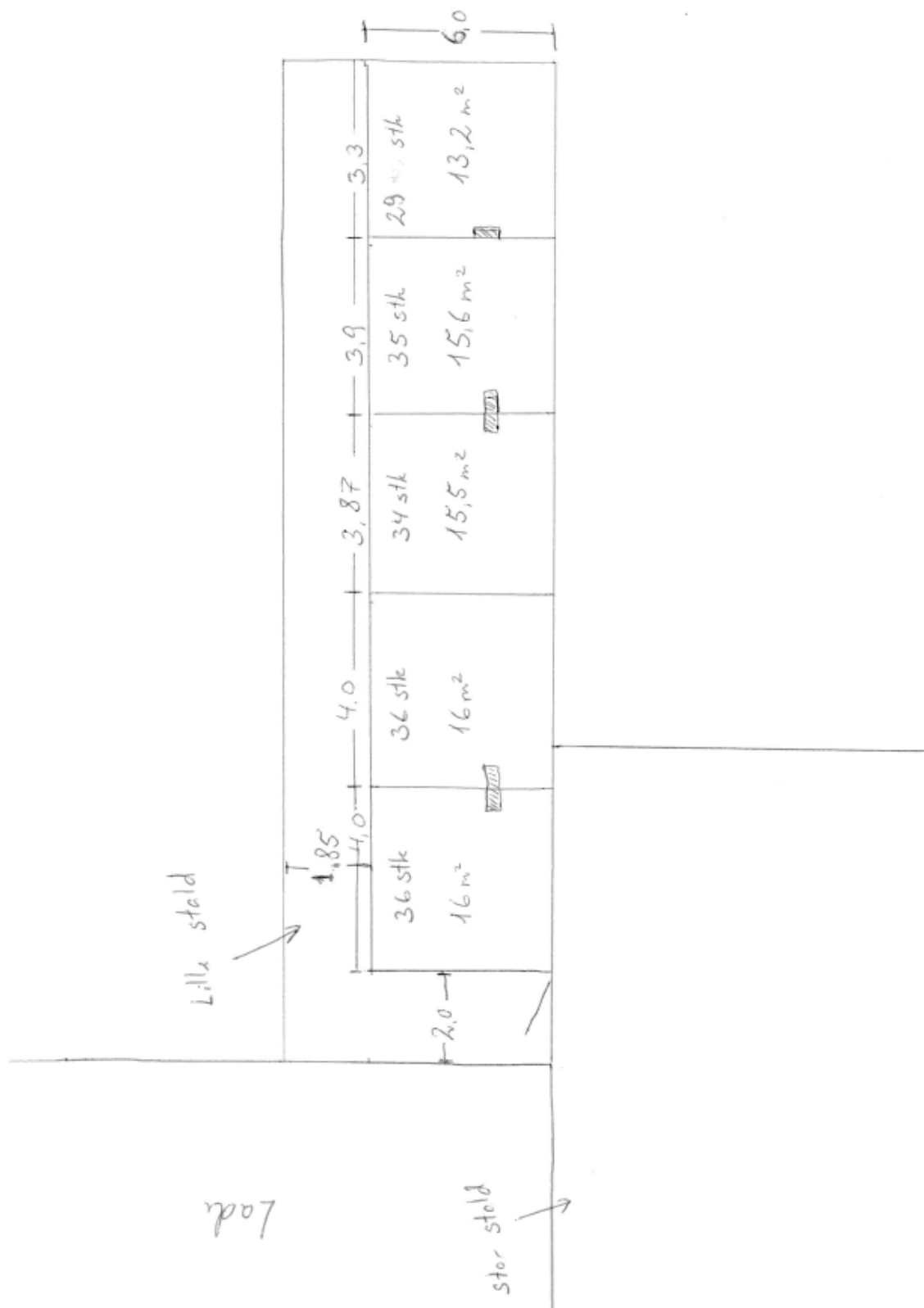
Bilag 3: Beregning af produktionsarealer

Stalde - etape 3	Gulvtype nudrift og ansøgt drift	Produktionsarealer ansøgt drift	Produktionsarealer nudrift	Produktionsarealer 8 års drift	Kommentarer
Slagtesvinestald 1, sektion 1	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	165	165	165 Se skitse, OBS: fratrukket "skråt" areal ved indgang fra forrum og ved opdelt sti
Slagtesvinestald 1, sektion 2	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	168	168	168	168 Se skitse, OBS: fratrukket "skråt" areal ved opdelt sti
Slagtesvinestald 1, sektion 3	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	176	176	176	176 Se skitse
Slagtesvinestald 2	Slagtesvin, delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	0	112	112	112 Se skitse
Kyllingehus 1	Kyllinger, konventionelle	3263	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
Veranda 1	Kyllinger, konventionelle	488	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
Kyllingehus 2	Kyllinger, konventionelle	3263	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
Veranda 2	Kyllinger, konventionelle	488	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
		7847	622	622	OBS: hhv. 7.845 m ² og 621 m ² i ansøgningskema da der ikke medtages decimaler
Stalde - etape 2	Gulvtype nudrift og ansøgt drift	Produktionsarealer ansøgt drift	Produktionsarealer nudrift	Produktionsarealer 8 års drift	Kommentarer
Slagtesvinestald 1, sektion 1	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	165	165	165	165 Se skitse, OBS: fratrukket "skråt" areal ved indgang fra forrum og ved opdelt sti
Slagtesvinestald 1, sektion 2	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	168	168	168	168 Se skitse, OBS: fratrukket "skråt" areal ved opdelt sti
Slagtesvinestald 1, sektion 3	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	176	176	176	176 Se skitse
Slagtesvinestald 2	Slagtesvin, delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	112	112	112	112 Se skitse
Kyllingehus 1	Kyllinger, konventionelle	3263	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
Veranda 1	Kyllinger, konventionelle	488	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
Kyllingehus 2	Kyllinger, konventionelle	3263	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
Veranda 2	Kyllinger, konventionelle	488	0	0	Oplyst af fjerkærdgiver
		7148	622	622	OBS: hhv. 7.147 m ² og 621 m ² i ansøgningskema da der ikke medtages decimaler
Stalde - etape 2	Gulvtype nudrift og ansøgt drift	Produktionsarealer ansøgt drift	Produktionsarealer nudrift	Produktionsarealer 8 års drift	Kommentarer
Slagtesvinestald 1, sektion 1	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	165	165	165	165 Se skitse, OBS: fratrukket "skråt" areal ved indgang fra forrum og ved opdelt sti
Slagtesvinestald 1, sektion 2	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	168	168	168	168 Se skitse, OBS: fratrukket "skråt" areal ved opdelt sti
Slagtesvinestald 1, sektion 3	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33 %/67%)	176	176	176	176 Se skitse
Slagtesvinestald 2	Slagtesvin, delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	112	112	112	112 Se skitse
		622	622	622	OBS: 621 m ² i ansøgningskema da der ikke medtages decimaler

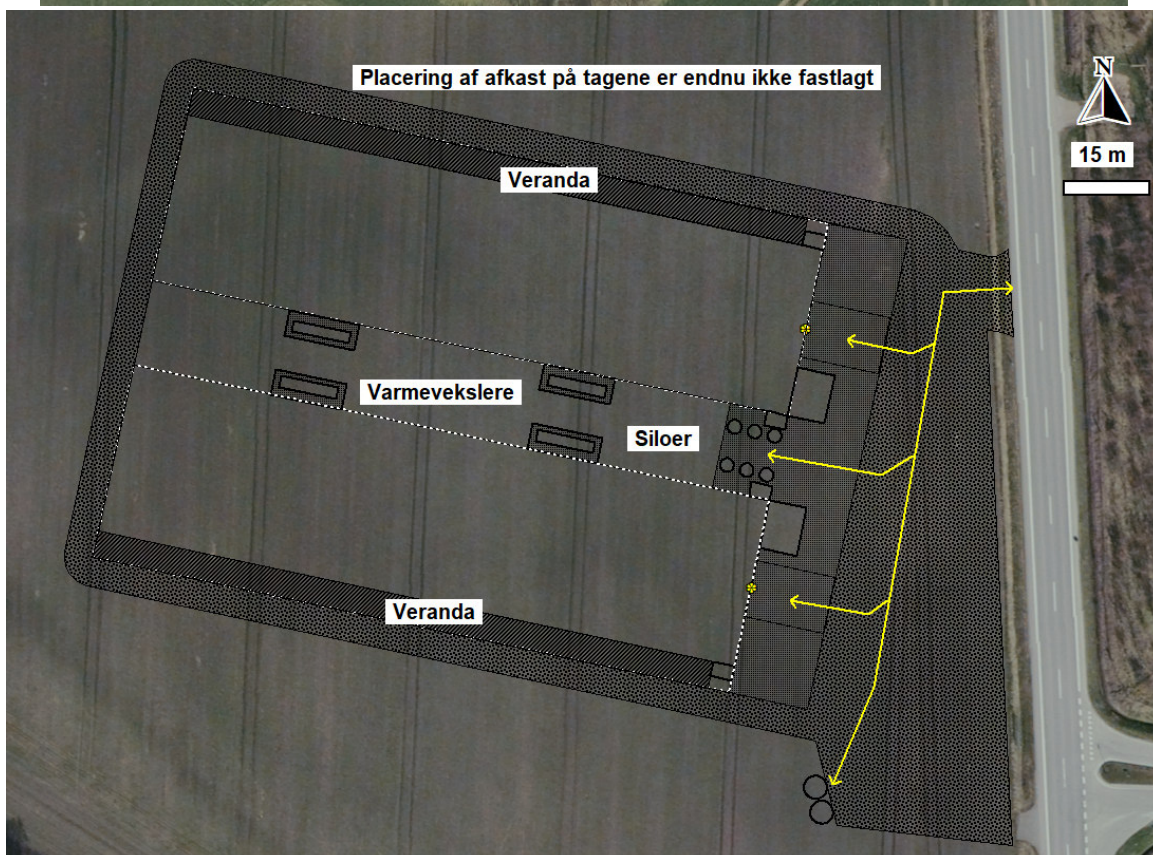
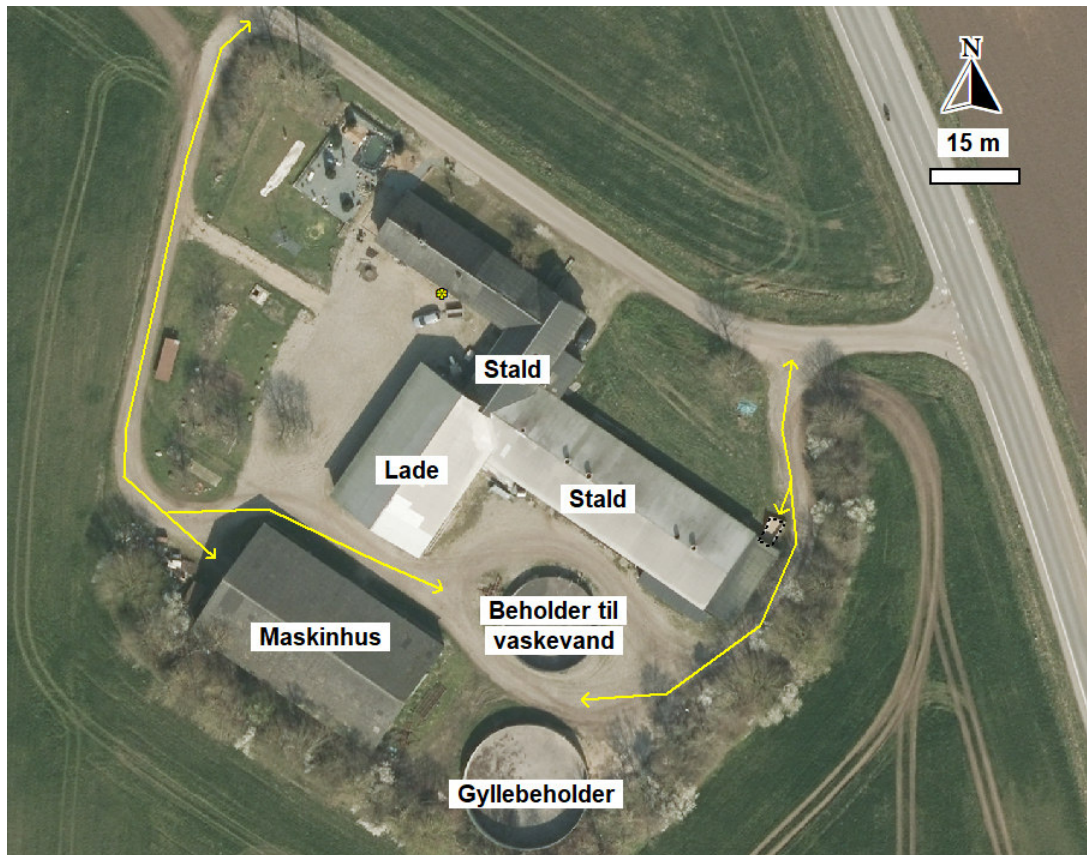
Bilag 5: Skitse over Slagtesvinestald 2

Arealer angivet i m² på skitsen er arealet som det faste gulv udgør.

Bilag 6: Kort over interne transportveje, støj- og lyskilder

Bilag 7: Bepplantningsplan

